

Кәсіптік стандарт: «Кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету (кеме механигі-жол шебері)»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Брашпиль – көлденең қақпа болып табылатын (қарапайым нұсқада) лебедка түріндегі палуба механизмі. Якорьді көтеру және байлау кезінде кабельдік кернеуді жасау үшін қолданылады. Екі борттың якорь тізбектеріне қызмет көрсетуге арналған.

2) Рульдік кесу – кеме басты бекеті болып табылатын кемедегі үй-жай. Кесуден жағдайды бақылау, қозғалысты басқару және кеме мен жүйелерді маневрлеу жүзеге асырылады

3) Кеме – кеме қатынасы мақсатында пайдалануға арналған өздігінен жүретін немесе өздігінен жүрмейтін жүзбелі құрылым, оның ішінде аралас жүзетін кеме (өзен - теңіз), бу, түбін тереңдететін және түбін тазартатын снарядтар, қалқымалы кран және осыған ұқсас басқа да техникалық құрылыстар.

4) Кеменің энергетикалық қондырғысы (СЭС) – кеменің қозғалысын қамтамасыз етуге, сондай-ақ оның әртүрлі механизмдерін энергиямен қамтамасыз етуге арналған машиналар, механизмдер, жылу алмасу аппараттары, энергия көздері, құрылғылар мен құбырлар және өзге де жүйелер кешені.

5) Басты энергетикалық қондырғы (ГЭУ) – кемені қозғалысқа келтіретін және өз қажеттіліктеріне жұмыс істейтін қондырғы.

6) Кеменің энергетикалық қондырғыларын пайдалану – бұл кеменің энергетикалық қондырғыларының жұмыс қабілеттілігін, үнемділігін және қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған қызмет.

7) Кеме қатынасы – су жолдарында жүктерді, жолаушыларды және олардың багажын тасымалдау үшін кемелерді (жүктер мен багажды тиеу және түсіру, жолаушыларды отырғызу және түсіру жөніндегі операцияларды қоса алғанда), почта жөнелтілімдерін, кемелер мен жүзбелі объектілерді сүйретуді, пайдалы қазбаларды, құрылыс, жол, гидротехникалық, суасты-техникалық және басқа да осындай жұмыстарды, лоцмандық және мұзжарғыш жолдарды, құтқару операцияларын, су объектілерін қорғау, оларды ластанудан және бітелуден қорғау, батып кеткен мүлікті көтеру жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру, су көлігінің оқу, спорттық және мәдени мақсаттары, өзге де мақсаттары үшін бақылау, ғылыми зерттеулер жүргізу жөніндегі іс-шараларды өткізу.

8) Кеме қатынасы жағдайы – өзендерде, су қоймаларында және көлдерде кемелердің қауіпсіз жүзу жағдайларын қамтамасыз етеді.

9) Кеменің өміршеңдігі үшін күрес – кеменің, адамдардың қауіпсіздігіне және жүктің сақталуына олардың теріс әсерін жою немесе азайту мақсатында авариялық жағдайлар туындаған кезде оның экипажының ұйымдастырылған, жігерлі және білікті іс-әрекеттері

10) Экипаждың өмір сүру үшін күресуге дайындығы – оның білімі мен авариялық жағдайларды жоюға немесе олардың кеме мен адамдарға қауіпті әсерін азайтуға бағытталған ұйымдасқан, шешуші және білікті іс-әрекеттерді орындау қабілеті түсініледі.

11) Кеме техникасының өміршеңдігі – Төтенше жағдайлар кезінде өз қасиеттерін сақтау және қалпына келтіру және мақсатына сай әрекет етуге үнемі дайындықты қамтамасыз ету мүмкіндігі.

12) Кеменің өрт қауіпсіздігі – жарылыстар мен өрттердің пайда болуына және таралуына, сондай-ақ олардың кемеге әсеріне қарсы тұру қабілеті

13) Кеменің өміршеңдігі – оның навигациялық қасиеттерін жеткілікті түрде сақтау және қалпына келтіру және борттағы адамдардың қауіпсіздігін және төтенше жағдайларда жүктің сақталуын қамтамасыз ету қабілеті деп аталады.

14) Жол жұмыстары – ішкі су жолдарында навигациялық жабдықтардың құралдарын қою (алу) және күтіп ұстау бойынша түбін тереңдету (жер қазу), түзету, трал, түбін тазарту, іздестіру және жұмыстар.

15) Навигация – жергілікті климаттық және гидрологиялық жағдайлар бойынша кеме қатынасы мүмкін болған кезде су жолдарын көліктік мақсатта пайдалануға болатын кезең

16) Кеме иесі – кемені өз атынан иелену және пайдалану құқығы бойынша пайдаланатын заңды немесе жеке тұлға

17) Кеме жүргізуші – кеменің (кемелердің) меншік иесі болып табылатынына немесе оны өзге заңды негізде пайдаланатынына қарамастан, оны басқаруға байланысты қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға.

18) Траллинг – су қабатында Жер бетінен тереңдікке дейін жүзу үшін кедергілердің болуын және орналасуын анықтау мақсатында берілген ауданның гидрографиялық тралының көмегімен тексеруден тұратын гидрографиялық жұмыстардың түрі

19) Ахуалдық бригадалар (бекеттер) – жол шебері басқаратын навигациялық жабдықтармен жұмыс істеудің негізгі өндірістік буыны.

20) Навигациялық жабдықтың белгілерін орналастыру схемалары – навигациялық жабдықтың барлық қолданыстағы белгілерін көрсете отырып, лоцмандық карталар негізінде жасалған су жолы учаскесінің графикалық схемалық бейнесі

21) Шпиль – тік айналу осі бар "қақпа" типті кемедегі механизм якорь тізбегін судан шығаруға

қызмет етеді. Сондай-ақ, шпиль байлау операциялары, кабельді таңдау, жүкті жылжыту, тралдарды іріктеу, балық аулау торлары және т. б. үшін қолданылады.

22) Эхолот – жол жұмыстарын орындау кезінде тереңдікті өлшеуге арналған ультрадыбыстық гидроакустикалық құрал.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету (кеме механигі-жол шебері)

5. Кәсіптік стандарттың коды: H52220078

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

H Көлік және қоймалау

52 Жүктерді қоймаға қою және қосалқы көлік қызметі

52.2 Қосалқы көлік қызметі

52.22 Су көлігінің қосалқы қызметі

52.22.0 Су көлігінің қосалқы қызметі

H Көлік және қоймалау

52 Жүктерді қоймаға қою және қосалқы көлік қызметі

52.2 Қосалқы көлік қызметі

52.22 Су көлігінің қосалқы қызметі

52.22.0 Су көлігінің қосалқы қызметі

7. Краткое описание профессионального стандарта: Ішкі суда жүзетін кемелердің Кемелік энергетикалық қондырғыларын, кеме жүйелерін, тетіктерін, техникалық құралдарын техникалық пайдалану және кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Матрос - монтер параметрлері - 1 уровень ОРК

9) Моторист-рульдік - монтер параметрлері - 2 уровень ОРК

13) Аға моторист – рульдік-монтер параметрлері - 3 уровень ОРК

14) Механиктің үшінші көмекшісі-жол шебері - 4 уровень ОРК

15) Механиктің екінші көмекшісі-жол шебері - 4 уровень ОРК

16) Механиктің бірінші көмекшісі-жол шебері - 4 уровень ОРК

17) Кеме капитаны-жол шебері - 5 уровень ОРК

18) Учаскені пайдалану қызметінің бастығы - 6 уровень ОРК

19) Жолды пайдалану қызметінің бастығы - 6 уровень ОРК

20) Капитан тәлімгер - 6 уровень ОРК

21) Жол жұмыстары жөніндегі инженер - 5 уровень ОРК

22) Жол жұмыстары жөніндегі инженер - 6 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Матрос - монтер параметрлері»:			
Топтың коды:	8350-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Матрос - монтер параметрлері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	1		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Матрос 3-5 разряд 3-разряд: қуаты 300-ден 550 кВт-қа дейінгі негізгі қозғалтқышы бар кемелерде; өнімділігі 700 м3/сағ дейінгі жер снарядында (жер сорғышта); қозғалтқыштың қуаты 300 кВт-қа дейінгі қалқымалы крандарда жұмыстарды орындау кезінде. Қуаты 550 кВт жоғары кемелерде; өнімділігі 700 м3/сағ жоғары жер снарядтарында (жер сорғыштарда); қуаты бар қалқымалы крандарда жұмыстарды орындау кезінде 4		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: бастауыш білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информталы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8350-2-004 - Матрос	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кемеде әртүрлі жұмыстарды және механизмдер мен кеме жүйелеріне техникалық қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау, ҚНҚ ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жұмыстарын орындау 2. Навигациялық жабдық белгілерін ұстауға және оларға қызмет көрсетуге қатысу 3. Жүк үй-жайларын, жүк құралдары мен мүкәммалды тиеуге және түсіруге және оларды жинауға дайындауға қатысу 4. Жүзу қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтау
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме бортында алғашқы көмек көрсету
Еңбек функциясы 1: Кеме жұмыстарын орындау	Дағды 1: Палубалық жабдықтар мен механизмдерді қауіпсіз пайдалануға жәрдемдесу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кран жабдықтарын жұмысқа дайындауға қатысу. 2. Кемені бір және екі зәкірге, артқы зәкірге қоюға және кемені зәкірден алып тастауға және зәкірді іріктеуге зәкірлік құрылғыны дайындауды жүзеге асыру. 3. Зәкірді кемпингке бекітіңіз. 4. Зәкірді қайтару және іріктеу кезінде брашпилмен/шпильмен, тығындармен жұмыс жасаңыз. 5. Кемені зәкірге қою және зәкірден алу бойынша жұмыстарды орындау кезінде командаларды орындау және баяндау. 6. Трапты қаруландыру және қарусыздандыру, көтергіштер мен траптарды орнату. 7. Жабдықпен жұмыс істеу кезінде қажетті негізгі сигналдарды, соның ішінде лебедкаларды, бөртпелерді, крандарды және көтеру құрылғыларын пайдаланыңыз. 8. Зәкірлі, сүйреткіш және қайық құрылғыларымен, жүк көтергіш құрылғылармен және механизмдермен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау қағидаларын сақтау.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жүкшығырларды, бөренелерді, шпильдерді және басқа да жабдыққа сәйкес келетін заттарды тағайындау және пайдалану 2. Өсімдік және болат кабельдер, арқандар мен шынжырлар, олардың дизайны, қолданылуы, таңбалануы, күтімі және дұрыс төселуі. 3. Жабдықпен жұмыс істеу кезінде қажет негізгі сигналдар, соның ішінде лебедкалар, бөртпелер, крандар және көтеру құрылғылары. 4. Жүктердің түрлері және оларды бекіту тәсілдері. 5. Кемеде қолданылатын таңбалаудың әртүрлі түрлері. 6. Буксирлік құрылғылармен жұмыс істеу тәртібі: буксирлік тросты гакқа бекіту және оны қайтару, вожжевтерді бекіту және оларды жинау, буксирлік тросты, вожжевтерді қысқарту немесе ойып салу тәртібі; ілінісу құрылғылары. 7. Зәкірлі, сүйреткіш және қайық құрылғыларымен, жүк көтергіш құрылғылармен және механизмдермен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау қағидалары.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:

Дағды 2: Кеме корпусына, палубаларға және кеме үй- жайларына күтім жасау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Корпустың күтімін қамтамасыз ету: жуу, қаптаманы бояу. 2. Желдету құрылғыларының иллюминаторларының, есіктерінің, люктерінің, лаздарының, мойнының, сөндіргіштерінің және ауа жапқыштарының жарамды жай-күйі мен су өткізбейтіндігін тексеру. 3. Палубаларға күтім жасауды қамтамасыз ету: суды, қарды, мұзды алып тастау; шпигаттарды, фальшборт жартылай порттарын жабуды жарамды күйде ұстау. 4. Жүк үй-жайларына күтім жасауды қамтамасыз ету: тазалау, жуу жұмыстарын жүргізу және танктер мен жүк цистерналарының қорғаныш жабынын жұмыс күйінде ұстау. 5. Тұрғын, қызметтік және қосалқы үй-жайларды жинауды қамтамасыз ету; лас кір қоймаларын жинау және дезинфекциялау.
	Білімдер:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Корпустың бөлікті, палубаларды және кеме үй-жайларын рейске шығар алдында дайындау қағидалары, орындалатын іс-шаралардың көлемі мен тізбесі. 2. Корпусты, кеме палубаларын және үй-жайларды күтіп-ұстау жөніндегі қағидалар мен нұсқаулықтардың талаптары. 3. Кемелердегі санитария және гигиена қағидалары, Кемелерді дезинфекциялауды, дератизациялауды және фумигациялауды жүргізу тәсілдері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Металл беттерін бояуға дайындықты жүзеге асыру: тотты, майлы және майлы дақтарды, ескі бояудың нашар ұсталған қабаттарын кетіру; бояу үшін бетті тазарту және праймерлеу. 2. Бояу жұмыстарын жүргізу технологиясын сақтай отырып, металл және ағаш беттерін бояңыз. 3. Рангоутты, борттан тыс және кемелің жету қиын бөліктерін бояуды жүзеге асыру. 4. Қарапайым ағаш ұстасы мен ағаш ұстасын жасаңыз. 5. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы құралын қолданыңыз. 6. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелерін сақтау
	Білімдер:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бояулардың, праймерлердің, лактардың, еріткіштердің негізгі түрлері және оларды кемеді қолдану ерекшеліктері. 2. Кемеді бояу жұмыстарын жүргізу технологиясы. 3. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындауға арналған құралдар мен құрылғылар. 4. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелері. 5. Биіктікте, борттан тыс және жабық үй-жайларда жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 4: Такелаждық жұмыстарды орындау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өсімдік кабельдерінен кеме жабдықтарын жасаңыз. 2. Теңіз түйіндерін тоқу және қолдану. 3. Такелаждық жұмыстарға арналған құрал-саймандар мен материалдарды қолдану. 4. Такелаж жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелерін сақтау.
	Білімдер:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Металл, өсімдік және синтетикалық кабельдердің негізгі сипаттамалары мен дизайны, кабельдердің салыстырмалы беріктігі. 2. Такелаждық тізбектерді қолдану. 3. Такелаждық жұмыстарды орындауға арналған құралдар мен материалдар. 4. Такелаждық жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау қағидалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 5: Арқандап байлау жұмыстарын орындау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бос жүрісте арқандап байлау механизмдерінің жұмысын тексеруді жүзеге асыру, арқандап байлау тростарын дайындауды жүргізу. 2. Арқандап байлау ұшын отқа бекітуді және лақтыру ұшын жағаға, оның ішінде өткізгішті пайдалана отырып беруді жүзеге асыру. 3. Арқандап байлау (от пен сырға) жағалау палаларына, жағалау көздеріне және арқандап байлау бөшектеріне, шлюз камерасының тұғырларына, қалқымалы/стационарлық көздерге салу. 4. Порт сүйреткіштерінен берілген сүйреткіш ұштарын алыңыз, қайықтың көмегімен арқандап байлауыштарды жағаға әкеліңіз. 5. Айлақтан шыққан, шлюзден шыққан кезде арқандап байлауды іріктеуді жүзеге асыру. 6. Швартовтың жұмыс істейтін бұранданың астына түсуіне жол бермейтін әдістер мен технологиялық операцияларды қолданыңыз. 7. Арқандап байлау ұштарын сақтауды және кеменің арқандап байлау құрылғысына күтімді қамтамасыз ету. 8. Командаларды орындау және арқандап байлау операцияларын орындау кезінде баяндамалар жасау
	Білімдер:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Арқандап байлау жөніндегі кеме кестесі, арқандап байлау жұмыстары кезіндегі теңізшінің міндеттері. 2. Арқандап байлау құрылғысын жұмысқа дайындау тәртібі. 3. Арқандап байлау және сүйреу арқандарының мақсаты. 4. Арқандап байлауға немесе арқандап байлау бөшкесіне байлауға байланысты іс-қимылдар тізбегі. 5. Арқандап байлау ұштарын сақтау және кеменің арқандап байлау құрылғысына күтім жасау тәртібі. 6. Арқандап байлау операциялары кезінде орындалатын командалар. 7. Арқандап байлау жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау қағидалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Еңбек функциясы 2:
Навигациялық жабдық белгілерін ұстауға және оларға қызмет көрсетуге қатысу

	Дағды 1: Навигациялық жабдықтың белгілерін жөндеу және сырлауды орындау	Машықтар: 1. Металл ыстықтарды бояуға дайындаңыз: тотты, май мен май дақтарын, ескі бояудың нашар ұсталған қабаттарын кетіру; бояу бетін тазарту және праймерлеу. 2. Ағаш беттерін бояуға дайындаңыз: кептіру, Кептіру майымен жабу, тегістеу, праймер.
		Білімдер: 1. ЗНО бояу жұмыстарын жүргізу технологиясы. 2. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындауға арналған құралдар мен құрылғылар. 3. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Навигациялық жабдықтың белгілерін тазалау	Машықтар: 1. Қоқыстардан жылуды тазалаңыз. 2. Трелинг кезінде анықталған кедергілерді алып тастауға немесе қоршауға қатысу.
		Білімдер: 1. Құрылғы, ЗНО мақсаты. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Навигациялық жабдықтың белгілерін қою және алу	Машықтар: 1. ЗНО құрастыруды жүзеге асыру. 2. ЗНО қоюды және жоюды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Құрылғы, ЗНО мақсаты. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Еңбек функциясы 3: Жүк үй-жайларын, жүк құралдары мен мүкәммалды тиеуге және түсіруге және оларды жинауға дайындауға қатысу	Дағды 1: Жүк үй-жайларын, жүк құралдары мен мүкәммалды тиеуге және түсіруге және оларды жинауға дайындауды жүзеге асыру
		Білімдер: 1. Жабық үй-жайларға кіру рәсімдері. 2. Жоғарғы палубада қалдықтарды жинау және сақтау процесі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 4: Жүзу қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтау	Дағды 1: Кеменің өміршеңдігі үшін күреске қатысу	Машықтар: 1. Дабыл кестесіне сәйкес әр түрлі дабылдармен әрекет етіңіз. 2. Апат сигналдарын әртүрлі тәсілдермен беріңіз. 3. Өрт оқпандарын, жеңдерді, көбік генераторларын және стационарлық өрт сөндіру жүйелерін пайдаланыңыз. 4. Кемені авариялық жабдықтауды пайдалану, патчты іске қосу, "цемент жәшігін" орнату, су өткізбейтін қалқандарды нығайтуды және құбырлардың зақымдануын жабуды жүзеге асыру. 5. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз. 6. Төтенше жағдайларда экипажды қорғауды қамтамасыз ететін шараларды қолдану.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дабыл сигналдары, жинау жолдары мен орындары, дабыл міндеттері мен әрекеттері. 2. Апат сигналдарының түрлері мен тәсілдері. 3. Авариялық-құтқару жабдығы мен құралы, оның кемеде орналасуы. 4. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелері. 5. Өртті сөндіру тактикасы. Кемелердің өртүрлі түрлеріндегі өрттермен күресу ерекшеліктері. 6. Кемедегі апаттық жүйелердің, апаттық мүліктің және сумен күресу құралдарының негізгі түрлері. 7. Шпангоуттарды, есіктерді, люктерді, қақпақтар мен мойындарды таңбалау түрлері. 8. Тесіктерді жабудың, су өткізбейтін қалқандарды нығайтудың негізгі әдістері мен тәсілдері, апаттық жабдықтауды қолдану. 9. Кемені авариялық және өртке қарсы жабдықтауды пайдалану ережесі. 10. Жеке қорғаныс құралдары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Дағды 2: Кемеде еңбекті қорғау, өртке қарсы және экологиялық қауіпсіздік нормаларының талаптарын сақтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістік қызмет процесінде Еңбекті қорғау ережелерін сақтау. 2. Кемедегі өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау. 3. Қоршаған ортаның зиянды мұнай өнімдерімен, ағынды сулармен және қоқыстармен ластануын болдырмау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердегі еңбекті қорғау қағидаларының талаптары. 2. Еңбекті қорғау ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілік түрлері. 3. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлар, жеке қорғанудың негізгі құралдары, кәсіптік аурулардың алдын алу тәсілдері. 4. Кемелердегі электр қауіпсіздігіне қойылатын талаптар. 5. Өрт факторлары, кемелердегі өрттердің себептері, материалдар мен заттардың өрт қаупі бойынша жіктелуі. 6. Кемеде өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету, кемеде өртке қарсы бақылау жүйесі. 7. Су көлігімен тасымалданатын зиянды заттар туралы жалпы мәліметтер және оларды таңбалау. 8. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар. 9. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау үшін қажетті сақтық шаралары, қоршаған ортаның ластануын болдырмау үшін жабдықты пайдалану және пайдалану, су ластаушы заттарды жоюдың мақұлданған тәсілдері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Дағды 3: Жеке және ұжымдық құтқару құралдарын пайдалану</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке және ұжымдық құтқару құралдарын пайдалану. 2. Кемені қалдыру тәсілдері мен тәсілдерін қолдану. 3. Суда қалған адамдарға көмек көрсету. 4. Құтқару құралында адамдарды басқаруды ұйымдастыруға қатысу

		Білімдер:	
		1. Ұжымдық және жеке құралдардың түрлері және оларды жабдықтау, құтқару құралдарын таңбалау. 2. Құтқару қайықтары мен салдарын, кезекші қайықтарды түсіру және көтеру тәртібі. 3. Кемені қалдыру тәртібі, суда тіршілік ету тәсілдері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Қосымша еңбек функциясы 1: Кеме бортында алғашқы көмек көрсету	Дағды 1: Кеме бортында алғашқы көмек көрсету	Машықтар:	
		1. Алғашқы көмек жинағын қолданыңыз. 2. Кемеде алғашқы көмек көрсету.	
		Білімдер:	Кемеде алғашқы көмек көрсету тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік Денсаулық жағдайы бойынша кемелердегі жұмысқа жарамдылығы Тікелей бақылаудағы қызмет Адалдық Әдептілік Орындаушылық Зейін		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	Моторист-рульдік - монтер параметрлері	
	2	Лебедчик-моторист	
	1	Техникалық флот матросы	
17. Кәсіптің карточкасы «Моторист-рульдік - монтер параметрлері»:			
Топтың коды:	8350-9		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Моторист-рульдік - монтер параметрлері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Моторист-рульдік 5-разряд: қуаты 850 кВт дейінгі негізгі қозғалтқышы бар кемелерде, өнімділігі сағатына 700 м3 дейінгі жер снарядтарында (жер сорғыштарда) жұмыстарды орындау кезінде. 6-разряд: қуаты 850 кВт-тан жоғары негізгі қозғалтқышы бар кемелерде, өнімділігі 700 м3/сағ асатын жер снарядтарында (жер сорғыштарда) жұмыстарды орындау кезінде.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7233-1-003 - Кеме бөлігінің моторшысы 7233-1-001 - Кеме жүзу жағдайының монтер-моторшысы 8350-9-008 - Моторист – рульші 8350-1-004 - Рөлдеуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кеменің энергетикалық қондырғыларын, кеме жүйелерін, ішкі жүзу кемелерінің тетіктері мен техникалық құралдарын техникалық пайдалану, вахталық капитанның бақылауымен кеме механизмдері мен кемені басқару, ҚТҚ-ға қызмет көрсету		

Еңбек функциялардың сипаттамасы

<p>Еңбек функцияларының тізбесі:</p>	<p>Міндетті еңбек функциялары:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. СЭҚ, кеме жүйелерін, тетіктер мен техникалық құралдарды көмекші деңгейде пайдалануды және оларға қызмет көрсетуді қамтамасыз ету 2. Навигациялық жабдықты көрсетуге, алып тастауға, күтіп ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу 3. Кеме қатынасының тралына қатысу 4. Кеменің өміршеңдігі мен кемені күзету үшін күреске қатысу 5. Кемені тұрақты ұстау немесе бағытты өзгерту
	<p>Қосымша еңбек функциялары:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жұмыстарын орындау 2. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау
<p>Еңбек функциясы 1: СЭҚ, кеме жүйелерін, тетіктер мен техникалық құралдарды көмекші деңгейде пайдалануды және оларға қызмет көрсетуді қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Кемеде қызмет көрсету және жөндеу</p>	<p>Машықтар:</p>
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтар мен құралдарды қолданыңыз. 2. Бояуды, майлауды, тазартқыш материалдар мен жабдықты қолданыңыз. 3. Қолмен, механикалық және өлшеу құралын қолданыңыз. 4. Ағымдағы техникалық қызмет көрсету және жөндеу процедураларын орындаңыз. 5. Кеменің энергетикалық қондырғыларын, машиналық үй-жай механизмдерін, палубалық механизмдерді және рульдік құрылғыларды жөндеу кезінде слесарь ісін меңгеру. 6. ГЭУ кеме жүйелері мен механизмдерінің тораптарын пайдалану, реттеу және баптауды жүзеге асыру.
		<p>Білімдер:</p>
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ағымдағы техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу. 2. Қол және электр құралдарын, сондай-ақ өлшеу аспаптары мен станоктарды қолдану және пайдалану. 3. Металдармен жұмыс. 4. Ішкі жану кеме қозғалтқыштарын, қосалқы механизмдер мен қазандықтарды жөндеу кезінде слесарь дела. 5. Жөндеу кезінде қауіпсіздік шараларын сақтау
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>	

<p>Дағды 2: СЭС пайдалану және қызмет көрсету жөніндегі міндеттерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме кестесіне сәйкес машина бөлімшесінде вахтаны алып жүруге қатысу. 2. ГЭУ мен көмекші механизмдерге, көмекші қазандықтарға және олардың жұмысын қамтамасыз ететін техникалық құралдарға қызмет көрсету. 3. Меңгерушілік кестесімен бекітілген механизмдерге техникалық қызмет көрсетуді уақтылы жүргізу. 4. Берілген режимдердегі механизмдердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету және олардың жұмысындағы кемшіліктерді жою бойынша шаралар қабылдау. 5. Машина бөлмесінде тазалық пен тәртіпті сақтау. 6. Электр жабдықтарын пайдалану қауіпсіз. 7. Электр аспабын, пневмоқұралды, күштік аспапты, токарлық және слесарлық жабдықты тиісті техникалық жағдайда ұстау. 8. Белгіленген кезеңділікпен СЭҚ жүйелері мен тетіктерінің жұмысын бақылау. 9. Қауіпсіз машина вахтасын алып жүруді жүзеге асыру. 10. Техникалық құжаттаманы, пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды пайдалану. 11. Кеме жүйелерін іске қосуға, жүйелерді іске қосуға және кеме жүйелерін тоқтатуға дайындау. 12. Вахталық механиктің басшылығымен барлық ауысуларды, механизмдерді орындаңыз. 13. Кемемен, мұнаймен, мұнай өнімдерімен, ағынды сулармен, қоқыспен тасымалданатын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 14. Жеке қорғаныс және жеке гигиена құралдарын қолданыңыз. 	
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме құрылысының негіздері. 2. Негізгі энергетикалық қондырғылар мен қосалқы механизмдердің мақсаты, құрылғылары және жұмыс ерекшеліктері. 3. Кемелердің Электротехникасы мен электр жабдықтарының негіздері. 4. Кемеде авариялық-құтқару, өртке қарсы жабдықтардың, мүліктің, Мүкәммалдың орналасуы және оны мақсаты бойынша пайдалану. 5. Кеме техникалық құралдарын пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар, техникалық қызмет көрсету және жөндеу қағидалары. 6. Электр қауіпсіздігі талаптары. 7. Қауіпсіз электр кернеуі, бұл қолмен жұмыс істейтін электр жабдықтарына қатысты. 8. Кемедегі Өртүрлі электр кернеуі. 9. Кеменің техникалық құралдарын пайдалану және қызмет көрсету жөніндегі нұсқаулықтар мен ережелер. 10. Қуат көздері туралы негізгі мәліметтер және оларды пайдалану ережелері. 11. Энергетикалық қондырғы жұмысының нормативтік пайдалану-техникалық көрсеткіштері. 12. Негізгі энергетикалық қондырғылар мен қосалқы механизмдердің құрылысы. 13. Өз меңгерушісінің аспаптары көрсеткіштерінің мәні. 14. Рульдік құрылғының өртүрлі жүйелерінің жұмыс принципі. 15. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар. 	
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Навигациялық жабдықты көрсетуге, алып тастауға, күтіп ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу</p>		

<p>Дағды 1: Навигациялық жабдықтарды қоюға және алып тастауға қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигациялық жабдықты жағадан кемеге тиеуді жүзеге асыру. 2. Қажет болған жағдайда кемеңі қатайтуды жүзеге асыру. 3. Навигациялық жабдықты техникалық құрастыру: субглазия, плотик, силуэт, якорь, тізбек. 4. Орнату картасына сәйкес навигациялық жабдықты қажетті нүктеге қою/алу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 3. Навигациялық жабдықтың техникалық сипаттамалары. 4. Қауіпсіздік ережелері. 5. Навигациялық жабдықты құрастыру процесі. 6. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 7. Кеме қатынасы жағдайының белгілерінің құрылысы, мақсаты, орналастыру ережесі. 8. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 9. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері. 10. Кеме қатынасы жағдайын, өлшеу және бұрғылау жұмыстарын қою жөніндегі жұмыстарды жүргізу тәртібі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Навигациялық жабдықты ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигациялық жабдықты қоқыстан тазартуды жүзеге асыру. 2. Жарық сигнализациялық аспаптарда қуат көздерін, жағдай белгілеріндегі шамдарды уақтылы ауыстыруды және электр шамдарын ауыстыруды жүзеге асыру. 3. Кеме қатынасы жағдайының белгілерінде Жарық дабылының дұрыс жұмыс істеуін қамтамасыз етуді жүзеге асыру. 4. Учаскенің бақылау айналма жолдарында табылған ақауларды жоюды жүзеге асыру. 5. Қажет болған жағдайда белгілерді қайта реттеңіз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 3. Белгінің техникалық сипаттамалары. 4. Қауіпсіздік ережелері. 5. Дыбыстық және жарық дабылы. 6. Қуат көздері туралы негізгі мәліметтер және оларды пайдалану ережелері. 7. Электротехника және оптика бойынша қарапайым мәліметтер. 8. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 9. Кеме қатынасы жағдайының белгілерінің құрылысы, мақсаты, орналастыру ережесі. 10. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 11. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Кеме қатынасының тралына қатысу</p>	

	Дағды 1: Навигациялық траллинг	Машықтар: 1. Кемеге құрастыруды (бөлшектеуді), тралды, эхолотты жүргізу. 2. Кеме жүрісі кезінде тралдарды бақылауды жүзеге асыру. Білімдер: 1. Тралды, эхолотты орнатудың техникалық процесі. 2. Қауіпсіздік ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Еңбек функциясы 4: Кемені өміршеңдігі мен кемені күзету үшін күреске қатысу	Дағды 1: Кемені күзетуді орындау
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Кеменің өміршеңдігі үшін күреске қатысу	Машықтар: 1. Әр түрлі Дабылдарды орындау кезінде әрекет етіңіз. 2. Өрт сөндіру құралдарын пайдалану. 3. Кеменің суға батпауы үшін күрес құралдарын пайдалану. 4. Кемені авариялық жабдықтауды пайдалану. 5. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз. Білімдер: 1. Өрттің табиғаты. 2. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелері. 3. Портативті және стационарлық өрт сөндіргіштер. 4. Тыныс алу құрылғылары 5. Кеме апаттық жүйелерінің, мүліктің және сумен күрес жөніндегі құралдардың түрлері. 6. Шпангоуттарды, есіктерді, люктерді, қақпақтар мен мойындарды таңбалау. 7. Тесіктерді тығыздау, су өткізбейтін қалқандарды нығайту әдістері. 8. Жеке қорғаныс құралдары. 9. Дабыл сигналдары, міндеттері және дабыл әрекеттері. 10. Авариялық, өртке қарсы жабдықтау
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Кеме бортында алғашқы көмек көрсету	Машықтар: 1. Алғашқы көмек жинағын қолданыңыз. 2. Жаралар, электр тогының соғуы, суға бату, күйік, үсік, сынықтар, түрлі уланулар кезінде алғашқы көмек көрсету. Білімдер: 1. Жаралану, электр тогының соғуы, суға бату, күйік, үсік шалу, сыну, түрлі улану кезінде алғашқы көмек көрсету тәртібі
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	<p>Дағды 4: Ұжымдық және жеке құтқару құралдарын пайдалану</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке және ұжымдық құтқару құралдарын пайдалану. 2. Құтқару құралдарын, кезекші қайықтар мен құтқару салдарын түсіруді және көтеруді жүргізу және оларды басқара білу. 3. Кемені қалдыру тәсілдері мен тәсілдерін қолдану. 4. Суда қалған адамдарға көмек көрсету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдық және жеке құралдардың түрлері және оларды жабдықтау, құтқару құралдарын таңбалау. 2. Құтқару құралдарын түсіру және көтеру тәртібі. 3. Кемені қалдыру тәсілдері мен тәсілдері, суда тіршілік ету тәсілдері.
<p>Еңбек функциясы 5: Кемені тұрақты ұстау немесе бағытты өзгерту</p>	<p>Дағды 1: Кемені тұрақты курста ұстау немесе әртүрлі жүзу жағдайларында вахта бастығының нұсқауы бойынша курсты өзгерту</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемені тұрақты курста ұстау немесе вахта бастығының нұсқауы бойынша әр түрлі жүзу жағдайларында, көз өлшегіш бағдарлау кезінде де, Курс көрсеткіштері мен рульдік құрылғының әр түрлі жүйелерінің көмегімен тәулігіне 4 сағаттан аспайтын курсты өзгерту. 2. Навигациялық жабдықтың жүзбелі және жағалау белгілерін, сигналдық діңгектердегі тереңдік көрсеткіштерін, қозғалатын және тұрған кемелердегі сигналдарды бақылауды жүзеге асыру. 3. Курс көрсеткіштері мен рульдік құрылғының жұмысын бақылауды жүзеге асыру. 4. Кеме жүрісінің габариттерін бақылауды жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 3. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 4. Қолмен басқарудан Автоматты басқаруға көшу ережелері. 5. Шлюздеу ережелері. 6. Кеме рейс жасайтын ауданда жүзу шарттары. 7. Рульдік құрылғы, қозғалтқыштардың алдыңғы және артқы жүрісте жұмыс істеуі кезінде, таяз суда жүзу кезінде, толқу, жел, арқандап байлау, Зәкір берілген кезде рульдік кешеннің жұмыс істеу принципі және басқалар. 8. Дыбыстық және жарық дабылы. 9. Рульдік құрылғының әртүрлі жүйелерінің жұмыс принципі.
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Кеме жұмыстарын орындау</p>	<p>Дағды 1: Кеме корпусына, палубаларға және кеме үй-жайларына күтім жасау жөніндегі жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеменің корпусына күтім жасауды қамтамасыз ету: жуу, бояу, жуу және тазалау. 2. Иллюминаторлардың, есіктердің, люктердің, лаздардың, машина бөлімшесінің мойнының жарамды жай-күйін және су өткізбейтіндігін қамтамасыз ету. 3. Палубаға күтім жасау: шпигаттарды жақсы күйде ұстаңыз. 4. Машина бөлмесінің үй-жайларына күтім жасауды қамтамасыз ету: тазалау, жуу және жұмыс күйінде ұстау. 5. Тұрғын, қызметтік және қосалқы үй-жайларды тазалауды қамтамасыз ету.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

		Білімдер:	
		1. Кеме және такелаж жұмыстарының негіздері. 2. Сырлау тәсілдері, кеме және сырлау жұмыстары кезінде қолданылатын құрал-саймандар мен материалдар кемелер. 3. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Қосымша еңбек функциясы 2: Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау	Дағды 1: Үй-жайларды, жүк трюмдерін дайындау, жүкті орналастыру	Машықтар:	
		1. Жүк трюмдері мен жүк құрылғыларын тиеу – түсіру жұмыстарына дайындауға қатысу. 2. Трюмдерді ашу және жабу басшылығымен. 3. Қалтқылармен тиеу-түсіру операцияларына қатысу. 4. Жуғыш заттарды қолдана отырып, трюмдерді тазалау және жуу, кептіру және иісті кетіру. 5. Кемені жүкті орналастыруға дайындау кезінде еңбекті қорғау ережелерін сақтау.	
		Білімдер:	
		1. Жүк трюмдері мен жүк құрылғыларын тиеу – түсіру жұмыстарына дайындау тәртібі. 2. Трюмдерді тазалау, қалдықтарды жинау және жоғарғы палубада сақтау. 3. Кемені жүкті орналастыруға дайындау кезіндегі еңбекті қорғау қағидалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Денсаулық жағдайы бойынша кемелердегі жұмысқа жарамдылығы Жұмысқа қабылдаудың ең төменгі жасы-18 жас Атқаратын лауазымы құқығына куәліктің болуы.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Аға моторист-рульдік-монтер параметрлері	
	2	Лебедчик-моторист	
	1	Матрос - монтер параметрлері	
	1	Техникалық флот матросы	
21. Кәсіптің карточкасы «Аға моторист – рульдік-монтер параметрлері»:			
Топтың коды:	8350-9		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Аға моторист – рульдік-монтер параметрлері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Моторист-рульдік 5-разряд: қуаты 850 кВт дейінгі негізгі қозғалтқышы бар кемелерде, өнімділігі сағатына 700 м3 дейінгі жер снарядтарында (жер сорғыштарда) жұмыстарды орындау кезінде. 6-разряд: қуаты 850 кВт-тан жоғары негізгі қозғалтқышы бар кемелерде, өнімділігі 700 м3/сағ асатын жер снарядтарында (жер сорғыштарда) жұмыстарды орындау кезінде.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	моторист-рульдік лауазымдағы жұмыс тәжірибесі кемінде 6 ай, атқаратын лауазымы құқығына куәліктің болуы		

Формалды емес және информталы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7233-1-003 - Кеме бөлігінің моторшысы 7233-1-001 - Кеме жүзу жағдайының монтер-моторшысы 8350-9-008 - Моторист – рульші 8350-1-004 - Рөлдеуші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кеме энергетикалық қондырғыларын, кеме жүйелерін, ішкі жүзу кемелерінің тетіктері мен техникалық құралдарын техникалық пайдалану, кеме механизмдерін басқару	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қосалқы деңгейде СЭҚ, кеме жүйелерін, механизмдер мен техникалық құралдарды пайдалану мен қызмет көрсетуді қамтамасыз етуді жүзеге асыру және жұмыстарға басшылық жасау 2. Навигациялық жабдықты көрсетуге, алып тастауға, күтіп ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу 3. Кеме қатынасының тралына қатысу 4. Кеменің өміршеңдігі мен кемені күзету үшін күреске қатысу 5. Кемені тұрақты ұстау немесе бағытты өзгерту
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жұмыстарын орындау 2. Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау
Еңбек функциясы 1: Қосалқы деңгейде СЭҚ, кеме жүйелерін, механизмдер мен техникалық құралдарды пайдалану мен қызмет көрсетуді қамтамасыз етуді жүзеге асыру және жұмыстарға басшылық жасау	Дағды 1: СЭҚ, кеме жүйелерін, тетіктер мен техникалық құралдарды пайдалануды және оларға қызмет көрсетуді қамтамасыз етуді жүзеге асыру жөніндегі жұмыстарды қосалқы деңгейде орындау	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме экипажының мүшелерімен үйлесімді және келісілген жұмыс істеу. 2. Моторист-рульдердің функционалдық міндеттерді орындау бойынша тапсырылған тапсырмалардың орындалуын бақылау. 3. Кеме кестесіне сәйкес машина бөлімшесінде вахтаны алып жүруге қатысу. 4. ГЭУ мен көмекші механизмдерге, көмекші қазандықтарға және олардың жұмысын қамтамасыз ететін техникалық құралдарға қызмет көрсету. 5. Оған меңгеру кестесімен бекітілген механизмдерге техникалық қызмет көрсетуді және кеме техникалық құралдарын жөндеуді уақтылы жүргізу. 6. Берілген режимдердегі механизмдердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету және олардың жұмысындағы кемшіліктерді жою бойынша шаралар қабылдау. 7. Машина бөлмесінде тазалық пен тәртіпті бақылау және қамтамасыз ету. 8. Электр жабдықтарын пайдалану қауіпсіз. 9. Электр құралын, пневматикалық құралды, қуат құралын, токарлық және слесарлық жабдықты тиісті техникалық жағдайда ұстауды бақылау. 10. Белгіленген кезеңділікпен СЭҚ жүйелері мен тетіктерінің жұмысын бақылау. 11. Қауіпсіз машина вахтасын алып жүруді жүзеге асыру. 12. Техникалық құжаттаманы, пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды пайдалану. 13. Кеме жүйелерін іске қосуға, жүйелерді іске қосуға және кеме жүйелерін тоқтатуға дайындау. 14. Вахталық механиктің басшылығымен барлық ауысуларды, механизмдерді орындаңыз. 15. Кемемен, мұнаймен, мұнай өнімдерімен, ағынды сулармен, қоқыспен тасымалданатын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 16. Жеке қорғаныс және жеке гигиена құралдарын қолданыңыз.

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме құрылысының негіздері. 2. Негізгі энергетикалық қондырғылар мен қосалқы механизмдердің мақсаты, құрылғылары және жұмыс ерекшеліктері. 3. Кемелердің Электротехникасы мен электр жабдықтарының негіздері. 4. Кемеде авариялық-құтқару, өртке қарсы жабдықтардың, мүліктің, Мүкәммалдың орналасуы және оны мақсаты бойынша пайдалану. 5. Кеме техникалық құралдарын пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар, техникалық қызмет көрсету және жөндеу қағидалары. 6. Электр қауіпсіздігі талаптары. 7. Қауіпсіз электр кернеуі, қол электр жабдықтарына қатысты. 8. Кемедегі Өртүрлі электр кернеуі. 9. Кеменің техникалық құралдарын пайдалану және қызмет көрсету жөніндегі нұсқаулықтар мен ережелер. 10. Қуат көздері туралы негізгі мәліметтер және оларды пайдалану ережелері. 11. Электротехника және оптика бойынша қарапайым мәліметтер. 12. Кеме жүйелерінің құбырларының, клапандары мен клапандарының орналасуы мен мақсаты. 13. Энергетикалық қондырғы жұмысының нормативтік пайдалану-техникалық көрсеткіштері. 14. Негізгі энергетикалық қондырғылар мен қосалқы механизмдердің құрылысы. 15. Өз меңгерушісінің аспаптары көрсеткіштерінің мәні. 16. Рульдік құрылғының әртүрлі жүйелерінің жұмыс принципі 17. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі талаптары.

Дағдыны тану мүмкіндігі: -

Дағды 2: Кемеде қызмет көрсету және жөндеу	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық қызмет көрсету және слесарлық-жөндеу жұмыстарын орындау кезінде мотористердің жұмысына басшылық жасау. 2. Жабдықтар мен құралдарды қолданыңыз. 3. Бояуды, майлауды, тазартқыш материалдар мен жабдықты қолданыңыз. 4. Қолмен, механикалық және өлшеу құралын қолданыңыз. 5. Ағымдағы техникалық қызмет көрсету және жөндеу процедураларын орындаңыз. 6. Кеменің энергетикалық қондырғыларын, машиналық үй-жай механизмдерін, палубалық механизмдерді және рульдік құрылғыларды жөндеу кезінде слесарь ісін меңгеру. 7. ГЭМ кеме жүйелері мен механизмдерінің тораптарын пайдалану, реттеу және баптауды жүзеге асыру

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ағымдағы техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу. 2. Қол және электр құралдарын, сондай-ақ өлшеу аспаптары мен станоктарды қолдану және пайдалану. 3. Металдармен жұмыс. 4. Ішкі жану кеме қозғалтқыштарын, қосалқы механизмдер мен қазандықтарды жөндеу кезінде слесарь дела. 5. Жөндеу кезінде қауіпсіздік шараларын орындаңыз.

Дағдыны тану мүмкіндігі: -

Еңбек функциясы 2:

Навигациялық жабдықты көрсетуге, алып тастауға, күтіп ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу	Дағды 1: Навигациялық жабдықтарды қоюға және алып тастауға қатысу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигациялық жабдықты қою және алып тастау кезінде мотористердің жұмысына басшылық жасау. 2. Жағалаудан кемеге навигациялық белгілерді жүктеуді жүзеге асыру. 3. Қажет болған жағдайда кемені қатайтуды жүзеге асыру. 4. Навигациялық белгіні техникалық құрастыруды жүзеге асыру: субглазия, плотик, силуэт, якорь, тізбек. 5. Параметр картасына сәйкес белгіні қажетті нүктеде қою/алу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 3. Навигациялық жабдықтың техникалық сипаттамалары. 4. Қауіпсіздік ережелері. 5. Навигациялық жабдықты құрастыру процесі. 6. Пайдалану, баптау және орнату ережелері. жарық сигнал аппаратурасы мен автоматтар. 7. Кеме қатынасы жағдайының белгілерінің құрылысы, мақсаты, орналастыру ережесі. 8. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 9. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері. 10. Кеме қатынасы жағдайын, өлшеу және бұрғылау жұмыстарын қою жөніндегі жұмыстарды жүргізу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Навигациялық жабдықты ұстауға және қызмет көрсетуге қатысу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигациялық жабдықты қоқыстан тазартуды жүзеге асыру. 2. Жарық сигнализациялық аспаптарда қуат көздерін, жағдай белгілеріндегі шамдарды уақтылы ауыстыруды және электр шамдарын ауыстыруды жүзеге асыру. 3. Кеме қатынасы жағдайының белгілерінде Жарық дабылының дұрыс жұмыс істеуін қамтамасыз етуді жүзеге асыру. 4. Учаскенің бақылау айналма жолдарында табылған ақауларды жоюды жүзеге асыру. 5. Қажет болған жағдайда белгілерді қайта реттеңіз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 3. Белгінің техникалық сипаттамалары. 4. Қауіпсіздік ережелері. 5. Дыбыстық және жарық дабылы. 6. Қуат көздері туралы негізгі мәліметтер және оларды пайдалану ережелері. 7. Электротехника және оптика бойынша қарапайым мәліметтер. 8. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 9. Кеме қатынасы жағдайының белгілерінің құрылысы, мақсаты, орналастыру ережесі. 10. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 11. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Кеме қатынасының тралына қатысу		

	Дағды 1: Навигациялық траллинг	Машықтар: 1. Кемеге құрастыруды (бөлшектеуді), тралды, эхолотты жүргізу. 2. Кеме жүрісі кезінде тралдарды бақылауды жүзеге асыру. Білімдер: 1. Тралды, эхолотты орнатудың техникалық процесі. 2. Қауіпсіздік ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Еңбек функциясы 4: Кемені өміршеңдігі мен кемені күзету үшін күреске қатысу	Дағды 1: Кемені күзетуді орындау	Машықтар: 1. Нұсқаулықтар мен нұсқамаларға сәйкес кемені күзету бойынша әрекеттерді орындау. 2. Түрлі құралдармен апат сигналдарын беруді жүзеге асыру. 3. Кемені, жүкті күзетуді, экипаж қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысу. 4. Жүзу қауіпсіздігі талаптарын сақтау Білімдер: 1. Кемені қорғау жөніндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілердің ережелері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Кеменің өміршеңдігі үшін күреске қатысу		Машықтар: 1. Әр түрлі Дабылдарды орындау кезінде әрекет етіңіз. 2. Өрт сөндіру құралдарын пайдалану. 3. Кеменің суға батпауы үшін күрес құралдарын пайдалану. 4. Кемені авариялық жабдықтауды пайдалану. 5. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз. Білімдер: 1. Өрттің табиғаты. 2. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелері. 3. Портативті және стационарлық өрт сөндіргіштер. 4. Тыныс алу құрылғылары. 5. Кеме апаттық жүйелерінің, мүліктің және сумен күрес жөніндегі құралдардың түрлері. 6. Шпангоуттарды, есіктерді, люктерді, қақпақтар мен мойындарды таңбалау. 7. Тесіктерді тығыздау, су өткізбейтін қалқандарды нығайту әдістері. 8. Жеке қорғаныс құралдары. 9. Дабыл сигналдары, міндеттері және дабыл әрекеттері. 10. Авариялық, өртке қарсы жабдықтау	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
	Дағды 3: Кеме бортында алғашқы көмек көрсету	Машықтар: 1. Алғашқы көмек жинағын қолданыңыз. 2. Жаралар, электр тогының соғуы, суға бату, күйік, үсік, сынықтар, түрлі уланулар кезінде алғашқы көмек көрсету. Білімдер: 1. Жаралану, электр тогының соғуы, суға бату, күйік, үсік шалу, сыну, түрлі улану кезінде алғашқы көмек көрсету тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	<p>Дағды 4: Ұжымдық және жеке құтқару құралдарын пайдалану</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке және ұжымдық құтқару құралдарын пайдалану. 2. Құтқару құралдарын, кезекші қайықтар мен құтқару салдарын түсіруді және көтеруді жүргізу және оларды басқара білу. 3. Кемені қалдыру тәсілдері мен тәсілдерін қолдану. 4. Суда қалған адамдарға көмек көрсету <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдық және жеке құралдардың түрлері және оларды жабдықтау, құтқару құралдарын таңбалау. 2. Құтқару құралдарын түсіру және көтеру тәртібі. 3. Кемені қалдыру тәсілдері мен тәсілдері, суда тіршілік ету тәсілдері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 5: Кемені тұрақты ұстау немесе бағытты өзгерту</p>	<p>Дағды 1: Кемені тұрақты курста ұстау немесе әртүрлі жүзу жағдайларында вахта бастығының нұсқауы бойынша курсты өзгерту</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемені тұрақты бағамда ұстау немесе вахта бастығының нұсқауы бойынша әр түрлі жүзу жағдайларында, көз өлшегіш бағдарлау кезінде, сондай-ақ курс көрсеткіштері мен рульдік құрылғының және рульдік құрылғының әр түрлі жүйелерінің көмегімен тәулігіне 4 сағаттан аспайтын бағамды өзгерту. 2. Навигациялық жабдықтың жүзбелі және жағалау белгілерін, сигналдық діңгектердегі тереңдік көрсеткіштерін, қозғалатын және тұрған кемелердегі сигналдарды бақылауды жүзеге асыру. 3. Курс көрсеткіштері мен рульдік құрылғының жұмысын бақылауды жүзеге асыру. 4. Кеме жүрісінің габариттерін бақылауды жүзеге асыру. 5. Кеме жолының Шири анықтаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 3. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 4. Қолмен басқарудан Автоматты басқаруға көшу ережелері. 5. Шлюздеу ережелері. 6. Кеме рейс жасайтын ауданда жүзу шарттары. 7. Рульдік құрылғы, қозғалтқыштардың алдыңғы және артқы жүрісте жұмыс істеуі кезінде, таяз суда жүзу кезінде, толқу, жел, арқандап байлау, Зәкір берілген кезде рульдік кешеннің жұмыс істеу принципі және басқалар. 8. Дыбыстық және жарық дабылы. 9. Рульдік құрылғының әртүрлі жүйелерінің жұмыс принципі.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Кеме жұмыстарын орындау</p>		

	<p>Дағды 1: Кеме корпусына, палубаларға және кеме үй-жайларына күтім жасау жөніндегі жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме корпусына, палубаларға және кеме үй-жайларына күтім жасау жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде мотористердің жұмысына басшылық жасау. 2. Кеменің корпусына күтім жасауды қамтамасыз ету: жуу, бояу, жуу және тазалау. 3. Иллюминаторлардың, есіктердің, люктердің, лаздардың, машина бөлімшесінің мойнының жарамды жай-күйін және су өткізбейтіндігін қамтамасыз ету. 4. Палубаға күтім жасау: шпигаттарды жақсы күйде ұстаңыз. 5. Машина бөлмесінің үй-жайларына күтім жасауды қамтамасыз ету: тазалау, жуу және жұмыс күйінде ұстау. 6. Тұрғын, қызметтік және қосалқы үй-жайларды тазалауды қамтамасыз ету.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме және такелаж жұмыстарының негіздері. 2. Сырлау тәсілдері, кеме және сырлау жұмыстары кезінде қолданылатын құрал-саймандар мен материалдар кемелер. 3. Бояу, ағаш ұстасы және ағаш ұстасы жұмыстарын орындау кезінде еңбекті қорғау ережелерін сақтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Тиеу-түсіру жұмыстарын орындау	<p>Дағды 1: Үй-жайларды, жүк трюмдерін дайындау, жүкті орналастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүк трюмдері мен жүк құрылғыларын тиеу – түсіру жұмыстарына дайындауға қатысу. 2. Трюмдерді ашу және жабу басшылығымен. 3. Қалтқылармен тиеу-түсіру операцияларына қатысу. 4. Жұғыш заттарды қолдана отырып, трюмдерді тазалау және жуу, кептіру және иісті кетіру. 5. Кемені жүкті орналастыруға дайындау кезінде еңбекті қорғау ережелерін сақтау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүк трюмдері мен жүк құрылғыларын тиеу – түсіру жұмыстарына дайындау тәртібі. 2. Трюмдерді тазалау, қалдықтарды жинау және жоғарғы палубада сақтау. 3. Кемені жүкті орналастыруға дайындау кезіндегі еңбекті қорғау қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Денсаулық жағдайы бойынша кемелерде жұмыс істеуге жарамдылығы. Жұмысқа қабылдаудың ең төменгі жасы-18 жас. Атқаратын лауазымы құқығына куәліктің болуы.</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Капитанның үшінші көмекшісі-жол шебері
	4	Механиктің үшінші көмекшісі-жол шебері
	2	Моторист - рульдік монтер
	2	Лебедчик-моторист
22. Кәсіптің карточкасы «Механиктің үшінші көмекшісі-жол шебері»:		
Топтың коды:	3115-3	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Механиктің үшінші көмекшісі-жол шебері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	

подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Механиктің үшінші көмекшісі ішкі суда жүзетін кемелерде капитанның көмекшісі және механиктің көмекшісі лауазымдарын қоса атқару жүзеге асырылады. Бірінші лауазымға басымдық беру "капитанның көмекшісі" болуы керек.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кеме тізілімінде мемлекеттік тіркеуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарын дипломдау және аттестаттау қағидаларына" сәйкес ішкі су жолдарында жүзу өтілі "Кемелердің командалық құрамының адамдарын дипломдау және аттестаттау қағидаларына" сәйкес жоғары білімі, кемелердің кез келген топтарының командалық лауазымының дипломы және ішкі су жолдарында жүзу өтілі		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3115-3-002 - Механик (кеме) 3115-3-012 - Ішкі суда жүзу кемесінің механигі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ішкі жүзу кемелерінің Кемелік энергетикалық қондырғыларын, кеме жүйелерін, тетіктері мен техникалық құралдарын техникалық пайдалану, бекітілген учаскеде кеме қатынасы жағдайын ұстауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Машина вахтасын алып жүру 2. Оларға қызмет көрсететін техникалық құралдары бар қосалқы қазандық қондырғылары бөлігінде кеме техникасын техникалық пайдалану және жөндеуге қатысу 3. Кеме электр жабдықтарын пайдалану 4. Кеме операцияларын басқару 5. Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету 6. Кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Машина вахтасын алып жүру	Дағды 1: Вахтаны өткізу кезінде қағидалар мен міндеттерді орындау	Машықтар:	
			1. Маневр жасау кезінде қолдануға болатын барлық механизмдер мен жабдықтардың белгіленген дайындығын қамтамасыз ету. 2. Қызмет көрсетілетін үй-жайларда механизмдерді ауыстырып қосуды, іске қосуды және тоқтатуды орындау. 3. Меңгерушілік бойынша кеме техникалық құралдарының ақаулары мен істен шығуларын анықтау және жою.
		Білімдер:	1. Машиналық вахтаны алып жүрудің негізгі қағидалары. 2. Вахтаны қабылдау, беру және тапсыру кезінде орындалатын вахтаны қабылдау кезіндегі міндеттер. 3. Кеменің энергетикалық қондырғысы аспаптарының алынатын көрсеткіштерінің мәндерін біле отырып, машиналық және басқа да журналдарды жүргізу тәртібі. 4. Вахтаны кіріс механикке беру тәртібі. 5. Вахта бойынша өкімдер және аға механиктің нұсқаулары. 6. Ескерту және авариялық дабыл берудің кеме жүйелері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Қауіпсіз және авариялық рәсімдерді орындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемемен авариялық жағдайдың туындау белгілері пайда болған кезде жедел іс-қимылдарды орындауды жүзеге асыру. 2. Кеменің жылдамдығының төмендеуіне, басқарудың жоғалуына, рульдік құрылғының істен шығуына тікелей қауіп төндіруге, негізгі қозғалтқыш қондырғысының тоқтап қалуына немесе осындай қауіпсіздік қатерлеріне әкеп соғуы мүмкін өрт жағдайлары және машина үй-жайларындағы кез келген сөзсіз әрекеттер туралы баяндамаларды дереу рульдік рубкаға жүзеге асыру. 3. Кестеге сәйкес кеме дабылдары бойынша әрекет ету. 4. Механизмдерді ауыстыру, бастау және тоқтату. 5. Қосалқы қозғалтқыштардың, механизмдер мен жүйелердің ақаулары мен ақауларын анықтау және жою. 6. Кеменің өміршеңдігі мен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін механизмдер мен жүйелерді басқару. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қауіпсіздік процедуралары және төтенше жағдайлар процедуралары. 2. Вахтаны алып жүру кезінде сақталуы тиіс қауіпсіздік шаралары және өрт немесе авариялық жағдайлар кезінде жасалуы тиіс шұғыл іс-қимылдар. 3. СЭС, кеме техникалық құралдары мен кеме конструкцияларына техникалық регламенттер мен пайдалану жөніндегі нұсқаулықтардың талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Оларға қызмет көрсететін техникалық құралдары бар қосалқы қазандық қондырғылары бөлігінде кеме техникасын техникалық пайдалану және жөндеуге қатысу	Дағды 1: Өз меңгерушісі бойынша кеме техникасын техникалық пайдалануды және жөндеуді қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме техникасына техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді жүзеге асыру. 2. Келесі техникада зақымдануды болдырмау үшін қажетті ақаулар мен шараларды дайындау, пайдалану, анықтау: - оған қызмет көрсететін техникалық құралдары бар көмекші қазандық қондырғысы; - құтқару қайықтарының қозғалтқыштары; - ұстау механикаландыру құралдарының механикалық бөлігі; - Тұрмыстық техника, сумен жабдықтау жүйелері; - ағынды-нәжіс жүйесі, жылыту және желдету жүйесі (электр бөлігінен басқа). 3. Кемеішілік байланыстың барлық жүйелерін пайдалану. 4. Кеме техникалық құралдарының ақауларын іздеуді, анықтауды және жоюды жүргізу. 5. Техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша қауіпсіз жұмысты жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме құрылғылары мен кеме жүйелерінің құрылымы, жұмыс принциптері. 2. Механизмдерді пайдаланудың қауіпсіз және авариялық рәсімдері. 3. Кеменің қуат қондырғысының, жабдықтар мен жүйелердің пайдалану сипаттамалары, ақаулар мен істен шығудың мүмкін себептері. 4. Кемелердегі еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3:		

Кеме электр жабдықтарын пайдалану	<p>Дағды 1: Кеме электр жабдықтарын пайдалануды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқару жүйелерінің Кемелік электр жабдықтарын, автоматика құралдарын, электрондық және электр жабдықтарын пайдалану. 2. Электр энергетикалық жүйелердің элементтерін, кеменің автоматтандырылған жүйелерін, Кеменің электр жетектерін және оларды басқару жүйелерін пайдалану. 3. Электр түрлендіргіштерін, генераторларды және олардың басқару жүйелерін пайдаланыңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Электр жабдығының жұмыс принципі: генераторлық және тарату жүйелері, генераторларды дайындау және іске қосу, олардың параллель қосылуы және бірінен екіншісіне ауысуы, электр қозғалтқыштары және оларды іске қосу тәсілдері, жоғары вольтты қондырғылар, тізбекті бақылау тізбектері және олармен байланысты жүйелік құрылғылар. 2. Кеме электр жабдықтарын пайдалану жөніндегі міндеттер. 3. Электротехника, электронды және электр жабдықтары, автоматты басқару жүйелері және қауіпсіздік құрылғылары. 4. Автоматты бақылау аппаратурасы және сақтандыру құрылғылары, генераторлар және тарату жүйелері. 5. Гидравликалық және пневматикалық басқару жабдықтарының сипаттамалары. 6. Электр машиналарының, трансформаторлардың, күшейткіштердің, ажыратқыштардың, электр жетектерінің, тарату жүйелерінің, желілердің, қалқандардың, электр станцияларының, жүктемені бақылау және дабыл беру аппараттарының құрылысы мен жұмыс істеу принципі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Кеме операцияларын басқару	<p>Дағды 1: Кеменің өміршеңдігі үшін күрес</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өрт сөндіру құралдары мен жүйелерін қолданыңыз. 2. Сумен күресу құралдарын қолданыңыз. 3. Ұжымдық және жеке құтқару құралдарын қолданыңыз. 4. Төтенше жағдайларда экипажды қорғау мен қауіпсіздікті қамтамасыз ететін шараларды қолдану. 5. Тіршілікке қарсы күрес құралдарының, авариялық генераторлардың, өрт сорғыларының, өртке қарсы жүйелердің, авариялық құрғатудың және рульдік құрылғының авариялық басқару жүйелерінің жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету. 6. Дабыл кестесіне сәйкес әрекет етіңіз. 7. Машина командасының мүшелерін эвакуациялауға қатысу. 8. Өміршеңдік пен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін механизмдер мен жүйелерге қызмет көрсету. 9. Кемені тастап кеткен кезде нұсқауларды орындау.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердің суға батпауын және өртке қарсы қорғанысын конструктивті қамтамасыз ету. 2. Дабыл кестесі, дабыл түрлері мен сигналдары. 3. Дыбыстық және жарық дабылы. 4. Кеменің өміршеңдігін қамтамасыз етуді кемелік ұйымдастыру негіздері. 5. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелерінің түрлері. 6. Кеменің суға батпауын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар. 7. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті қамтамасыз ететін құралдар, механизмдер, жабдықтар мен жүйелер. 8. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 9. Авариялық және төтенше жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар, басқа да басшылық материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі міндеттерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме тасымалдайтын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 2. Ағынды және құрамында мұнай бар сулардың қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 3. Қоршаған ортаның мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануын болдырмау. 4. Қоршаған ортаның қоқыспен ластануын болдырмау. 5. Ауа ортасының ластануын болдырмаңыз. 6. Кеме экипажы мүшелерінің қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі іс-қимылдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 7. Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу бойынша кеме күштері мен құралдарының тұрақты дайындығын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі шаралар кешені. 2. Мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануға қарсы төтенше шаралардың кеме жоспары. 3. Кеме деңгейінде қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-қимылдар. 4. Қауіпті жүктермен тиеу-түсіру жұмыстарын жүзеге асыру кезіндегі қауіпсіздік шаралары. 5. Мұнай төгілулерімен, мұнай өнімдерімен және зиянды сұйық заттармен күресу әдістері. 6. Атмосфераның ластануын болдырмау әдістері. 7. Кемеден төгінділерді бақылау шаралары. 8. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі нормативтік құқықтық актілер. 9. Кемеден қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 5: Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету		

	<p>Дағды 1: Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсетуді қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қолданыстағы белгілер мен шамдарды бақылау және оларға қызмет көрсету (бояу, жөндеу, жарық көздерін ауыстыру, зақымданғандарды қалпына келтіру), олардың күндізгі және түнгі уақытта қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз ету. 2. Су жолдары кәсіпорнына және кеме қатынасын реттейтін органдарға анықталған ақаулар туралы кейіннен хабарлай отырып, тас жол, теміржол және жүзу көпірлеріндегі, су үсті және су асты өткелдеріндегі белгілер мен оттардың қалыпты әрекетін бақылауды жүзеге асыру. 3. Трал жұмыстарына қатысу. 4. Навигациялық жағдайдың қалқымалы және жағалау белгілерін уақтылы қою, алу, қызмет көрсету, жөндеу жұмыстарын жүргізу. 5. Жол жұмыстарын орындау кезінде қауіпсіздік техникасын қадағалаңыз. 6. Материалдармен, құралдармен материалдық қамтамасыз ету, жағдай белгілерін есепке алу бойынша бақылауды жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 3. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 4. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 5. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 6. Трал жұмыстары бойынша технологиялық нұсқаулық. 7. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, навигациялық жағдай белгілерін орналастыру ережелері. 8. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 6: Кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Кемеде адамдарға көмек көрсету және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 2. Алғашқы көмек көрсету. 3. Авария болған жағдайда кемедегі барлық адамдарды қорғау және күзету үшін қажетті әрекеттерді қабылдау. 4. Өрттен, жарылыстан, соқтығысудан немесе құрлыққа қонғаннан кейін кемемені құтқарудың зақымдану салдарын оқшаулау жөніндегі іс-қимылдарды қабылдау. 5. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 6. Кемелерден қоршаған ортаның ластануын болдырмау әдістері мен құралдарын қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Төтенше жағдайларда іс-әрекетке дайындықты қамтамасыз ету тәсілдері. 2. Көлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің техникалық құралдарын пайдалану қағидалары және оларды пайдалану шектеулері. 3. Алғашқы көмек көрсету тәртібі 4. Авариялық жағдайлар кезінде кемеменің өміршеңдігі үшін күрес жөніндегі шаралар. 5. Өрт сөндіру жүйелері, өрттің түрлері мен химиялық табиғаты, өрт болған жағдайда қолданылатын әрекеттер, оның ішінде отын жүйелеріндегі өрттер.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өз бетінше шешім қабылдау мүмкіндігі. Жауапкершілікті өз мойнына алу мүмкіндігі. Өзін-өзі тәрбиелеу Өзін-өзі бақылау Өзін-өзі ұйымдастыру Ұйымдастырушылық Коммуникативті Аналитикалық қабілеттер Жеке оқытуға және басқа қызметкерлерді оқытуды ұйымдастыруға жауапкершілік.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Капитанның үшінші көмекшісі-жол шебері	
	4	Капитанның екінші көмекшісі-жол шебері	
	4	Механиктің екінші көмекшісі-жол шебері	
	3	Аға моторист - рульдік монтер	
	2	Моторист - рульдік монтер	
23. Кәсіптің карточкасы «Механиктің екінші көмекшісі-жол шебері»:			
Топтың коды:	3115-3		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Механиктің екінші көмекшісі-жол шебері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Механиктің екінші көмекшісі ішкі суда жүзетін кемелерде капитанның көмекшісі және механиктің көмекшісі лауазымдарын қоса атқару жүзеге асырылады. Бірінші лауазымға басымдық беру "капитанның көмекшісі" болуы керек.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кеме тізілімінде мемлекеттік тіркеуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарын дипломдау және аттестаттау қағидаларына" сәйкес ішкі су жолдарында жүзу өтілі.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3115-3-012 - Ішкі суда жүзу кемесінің механигі 3115-3-002 - Механик (кеме)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ішкі жүзу кемелерінің Кемелік энергетикалық қондырғыларын, кеме жүйелерін, тетіктері мен техникалық құралдарын техникалық пайдалану, бекітілген учаскеде кеме қатынасы жағдайын ұстауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Машина вахтасын алып жүру 2. Қосалқы Қозғалтқыштар мен қосалқы кеме жүйелері бөлігінде кеме техникасын техникалық пайдалану және жөндеуге қатысу 3. Кеме электр жабдықтарын пайдалану 4. Кеме операцияларын басқару 5. Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	
Еңбек функциясы 1: Машина вахтасын алып жүру			

	<p>Дағды 1: Вахтаны өткізу кезінде қағидалар мен міндеттерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маневр жасау кезінде қолдануға болатын барлық механизмдер мен жабдықтардың белгіленген дайындығын қамтамасыз етіңіз. 2. Қызмет көрсетілетін үй-жайларда механизмдерді ауыстырып қосуды, іске қосуды және тоқтатуды орындау. 3. Меңгерушілік бойынша кеме техникалық құралдарының ақаулары мен істен шығуларын анықтау және жою.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Машиналық вахтаны алып жүрудің негізгі қағидаттары. 2. Вахтаны қабылдау, беру және тапсыру кезінде орындалатын вахтаны қабылдау кезіндегі міндеттер. 3. Кеменің энергетикалық қондырғысы аспаптарының алынатын көрсеткіштерінің мәндерін біле отырып, машиналық және басқа да журналдарды жүргізу тәртібі. 4. Вахтаны кіріс механикке беру тәртібі. 5. Вахта бойынша өкімдер және аға механиктің нұсқаулары. 6. Ескерту және авариялық дабыл берудің кеме жүйелері.
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>
		<p>Дағды 2: Қауіпсіз және авариялық рәсімдерді орындау</p>
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қауіпсіздік процедуралары және төтенше жағдайлар процедуралары. 2. Вахтаны алып жүру кезінде сақталуы тиіс қауіпсіздік шаралары және өрт немесе авариялық жағдайлар кезінде жасалуы тиіс шұғыл іс-қимылдар. 3. Кеме техникалық құралдары мен кеме конструкцияларына техникалық регламенттер мен пайдалану жөніндегі нұсқаулықтардың талаптары
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Қосалқы Қозғалтқыштар мен қосалқы кеме жүйелері бөлігінде кеме техникасын техникалық пайдалану және жөндеуге қатысу</p>		

<p>Дағды 1: Меңгерушілік бойынша кеме техникасын техникалық пайдалануды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Келесі техникада зақымдануды болдырмау үшін қажетті ақаулар мен шараларды дайындау, пайдалану, анықтау: қосалқы қозғалтқыштар, оның ішінде авариялық дизель генераторлары, ауа компрессорлары, оларға қызмет көрсететін техникалық құралдары бар ауа сақтағыштар; механиктің бірінші және үшінші көмекшілеріне бекітілген жүйелерден басқа, кемедегі барлық жүйелер (олардың электрлік бөлігін қоспағанда) ; автоматтандыру құралдары (олардың электр бөлігінен басқа) және өз меңгерушісінің бақылау-өлшеу аспаптары. 2. Кемеішілік байланыстың барлық жүйелерін пайдалану. 3. Кеме техникалық құралдарының ақауларын іздеуді, анықтауды және жоюды жүргізу. 4. Өндірушінің ұсынымдарын және кеменің энергетикалық қондырғысын пайдаланудың қабылданған принциптерін үйлестіре отырып, механикалық жабдықтар мен жүйелерді бақылауды жүзеге асыру. 5. Техникалық қызмет көрсетудің күнтізбелік кестесін және жөндеу ведомостарын жасау, жағалау және кеме мамандары орындайтын кеме техникасына техникалық қызмет көрсету мен жөндеудің көлемі мен сапасының толықтығын бақылайды. 6. Материалдық-техникалық жабдықтауға өтінім жасау, оны алуды және сақтауды қамтамасыз ету, оның есебін жүргізу. 7. Белгіленген техникалық құжаттаманы жүргізуді қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме құрылғылары мен кеме жүйелерінің құрылымы, жұмыс принциптері. 2. Механизмдерді пайдаланудың қауіпсіз және авариялық рәсімдері. 3. Кеменің қуат қондырғысының, жабдықтар мен жүйелердің пайдалану сипаттамалары, ақаулар мен істен шығудың мүмкін себептері. 4. Кемелердегі еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері. <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
---	--

	<p>Дағды 2: Техникалық қызмет көрсетуді қамтамасыз ету және кеме механизмдері мен жабдықтарын жөндеуге қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механизмдер мен жабдықтарды бөлшектеуді, баптауды және құрастыруды қоса алғанда, техникалық қызмет көрсету және жөндеу. 2. Бөлшектерді жасау және кемеде жөндеу жұмыстарын орындау үшін тиісті мамандандырылған құралдарды, өлшеу құралдарын, қол құралдарын, станоктарды пайдаланыңыз. 3. Кемені пайдаланудан шығармай жөндеуді дайындау мен жүргізудің неғұрлым тиімді әдістерін пайдалану. 4. Басқару жүйелері мен механизмдері бойынша жөндеу жұмыстарына жетекшілік ету. 5. Жабдықтың, оның агрегаттары мен бөлшектерінің қалдық ресурсын анықтау. 6. Нормативтік және пайдалану құжаттамасымен жұмыс істеу. 7. Кеме техникалық құралдарының ақаулары мен істен шығуларын жою тәсілдерін айқындау. 8. Қолданыстағы талаптарға сәйкес тораптар мен бөлшектердің техникалық жай-күйін бағалауды жүргізу. 9. Жабдықтарды, жүйелер мен үй-жайларды зауыттық жөндеуге уақтылы дайындау бойынша қажетті шараларды қабылдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Персоналға осындай тетіктермен және жабдықтармен жұмыс істеуге рұқсат берілгенге дейін кеме механизмдері мен жабдықтарын қауіпсіз оқшаулауды қоса алғанда, жөндеу және техникалық қызмет көрсету үшін қауіпсіздік шаралары. 2. Кемелерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу технологиясы. 3. Тоңазытқыш қондырғылар мен кондиционерлеу жүйелеріне қызмет көрсету, пайдалану талаптары. 4. Жабдықтың техникалық жай-күйін бағалау нормалары мен критерийлері. 5. Жабдықты бөлшектеу мен монтаждаудың технологиялық регламенттері. 6. Жөндеу жұмыстарын қауіпсіз жүргізу жөніндегі ережелер, нормалар мен нұсқаулықтар. 7. Жабдықтар мен жүйелердің мақсаты, құрылысы және орналасуы. 8. Өндіріс және жөндеу үшін қолданылатын процестердің сипаттамалары мен шектеулері. 7. Кеме техникалық құралдарымен жұмыс жүргізу кезінде еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау қағидалары
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Кеме электр жабдықтарын пайдалану</p>	<p>Дағды 1: Кеме электр жабдықтарын пайдалануды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқару жүйелерінің Кемелік электр жабдықтарын, автоматика құралдарын электрондық және электр жабдықтарын пайдалану. 2. Электр энергетикалық жүйелердің элементтерін, кеменің автоматтандырылған жүйелерін, Кеменің электр жетектерін және оларды басқару жүйелерін пайдалану. 3. Электр түрлендіргіштерін, генераторларды және олардың басқару жүйелерін пайдаланыңыз.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Электр жабдығының жұмыс принципі: генераторлық және тарату жүйелері, генераторларды дайындау және іске қосу, олардың параллель қосылуы және бірінен екіншісіне ауысуы, электр қозғалтқыштары және оларды іске қосу тәсілдері, жоғары вольтты қондырғылар, тізбекті бақылау тізбектері және олармен байланысты жүйелік құрылғылар. 2. Кеме электр жабдықтарын пайдалану жөніндегі міндеттер. 3. Электротехника, электронды және электр жабдықтары, автоматты басқару жүйелері және қауіпсіздік құрылғылары. 4. Автоматты бақылау аппаратурасы және сақтандыру құрылғылары, генераторлар және тарату жүйелері. 5. Гидравликалық және пневматикалық басқару жабдықтарының сипаттамалары. 6. Электр машиналарының, трансформаторлардың, күшейткіштердің, ажыратқыштардың, электр жетектерінің, тарату жүйелерінің, желілердің, қалқандардың, электр станцияларының, жүктемені бақылау және дабыл беру аппараттарының құрылысы мен жұмыс істеу принципі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Кеме операцияларын басқару	Дағды 1: Кеменің өміршеңдігі үшін күрес	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өрт сөндіру құралдары мен жүйелерін қолданыңыз. 2. Сумен күресу құралдарын қолданыңыз. 3. Ұжымдық және жеке құтқару құралдарын қолданыңыз. 4. Төтенше жағдайларда экипажды және экипажды қорғауды және қауіпсіздікті қамтамасыз ететін шараларды қолдану. 5. Тіршілікке қарсы күрес құралдарының, авариялық генераторлардың, өрт сорғыларының, өртке қарсы жүйелердің, авариялық құрғатудың және рульдік құрылғының авариялық басқару жүйелерінің жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету. 6. Дабыл кестелеріне сәйкес әрекет етіңіз. 7. Машина командасының мүшелерін эвакуациялауға қатысу. 8. Өміршеңдік пен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін механизмдер мен жүйелерге қызмет көрсету. 9. Кемені тастап кеткен кезде нұсқауларды орындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердің суға батпауын және өртке қарсы қорғанысын конструктивті қамтамасыз ету. 2. Дабыл кестесі, дабыл түрлері мен сигналдары. 3. Дыбыстық және жарық дабылы. 4. Кеменің өміршеңдігін қамтамасыз етуді кемелік ұйымдастыру негіздері. 5. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелерінің түрлері. 6. Кеменің суға батпауын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар. 7. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті қамтамасыз ететін құралдар, механизмдер, жабдықтар мен жүйелер. 8. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 9. Авариялық және төтенше жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар, басқа да басшылық материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі міндеттерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме тасымалдайтын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 2. Ағынды және құрамында мұнай бар сулардың қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 3. Қоршаған ортаның мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануын болдырмау. 4. Қоршаған ортаның қоқыспен ластануын болдырмау. 5. Ауа ортасының ластануын болдырмаңыз. 6. Кеме экипажы мүшелерінің қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі іс-қимылдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 7. Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу бойынша кеме күштері мен құралдарының тұрақты дайындығын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі шаралар кешені. 2. Мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануға қарсы төтенше шаралардың кеме жоспары. 3. Кеме деңгейінде қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-қимылдар. 4. Қауіпті жүктермен тиеу-түсіру жұмыстарын жүзеге асыру кезіндегі қауіпсіздік шаралары. 5. Мұнай төгілулерімен, мұнай өнімдерімен және зиянды сұйық заттармен күресу әдістері. 6. Атмосфераның ластануын болдырмау әдістері. 7. Кемеден төгінділерді бақылау шаралары. 8. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі нормативтік құқықтық актілер. 9. Кемеден қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 5: Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету</p>	<p>Дағды 1: Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсетуді жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қолданыстағы белгілер мен шамдарды бақылау және оларға қызмет көрсету (боюу, жөндеу, жарық көздерін ауыстыру, зақымданғандарды қалпына келтіру), олардың күндізгі және түнгі уақытта қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз ету. 2. Су жолдары кәсіпорнына және кеме қатынасын реттейтін органдарға анықталған ақаулар туралы кейіннен хабарлай отырып, тас жол, теміржол және жүзу көпірлеріндегі, су үсті және су асты өткелдеріндегі белгілер мен оттардың қалыпты әрекетін бақылауды жүзеге асыру. 3. Трал жұмыстарына қатысу. 4. Навигациялық жағдайдың қалқымалы және жағалау белгілерін уақтылы қою, алу, қызмет көрсету, жөндеу жұмыстарын жүргізу. 5. Жол жұмыстарын орындау кезінде қауіпсіздік техникасын қадағалаңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 3. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 4. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 5. Трал жұмыстары бойынша технологиялық нұсқаулық. 6. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 7. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, навигациялық жағдай белгілерін орналастыру ережелері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Дағды 1: Кемеде адамдарға көмек көрсету және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 2. Алғашқы көмек көрсету. 3. Авария болған жағдайда кемедегі барлық адамдарды қорғау және күзету үшін қажетті әрекеттерді қабылдау. 4. Өрттен, жарылыстан, соқтығысудан немесе құрлыққа қонғаннан кейін кемемені құтқарудың зақымдану салдарын оқшаулау жөніндегі іс-қимылдарды қабылдау. 5. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 6. Кемелерден қоршаған ортаның ластануын болдырмау әдістері мен құралдарын қолдану
		Білімдер: 1. Төтенше жағдайларда іс-әрекетке дайындықты қамтамасыз ету тәсілдері. 2. Көлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің техникалық құралдарын пайдалану қағидалары және оларды пайдалану шектеулері. 3. Алғашқы көмек көрсету тәртібі. 4. Авариялық жағдайлар кезінде кемеменің өміршеңдігі үшін күрес жөніндегі шаралар. 5. Өрт сөндіру жүйелері, өрттің түрлері мен химиялық табиғаты, өрт болған жағдайда қолданылатын әрекеттер, оның ішінде отын жүйелеріндегі өрттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өз бетінше шешім қабылдау қабілеті Жауапкершілікті өз мойнына алу мүмкіндігі Өзін-өзі тәрбиелеу Өзін-өзі бақылау Өзін-өзі ұйымдастыру Ұйымдастырушылық Коммуникативті Аналитикалық қабілеттер Жеке оқыту және басқа қызметкерлерді оқытуды ұйымдастыру жауапкершілігі	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Механиктің бірінші көмекшісі-жол шебері
	4	Капитанның бірінші көмекшісі-жол шебері
	4	Капитанның екінші көмекшісі-жол шебері
	4	Механиктің үшінші көмекшісі-жол шебері
	4	Капитанның үшінші көмекшісі-жол шебері
24. Кәсіптің карточкасы «Механиктің бірінші көмекшісі-жол шебері»:		
Топтың коды:	3115-3	

Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Механиктің бірінші көмекшісі-жол шебері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Ішкі суда жүзу кемелеріндегі механиктің бірінші көмекшісі капитанның көмекшісі және механиктің көмекшісі лауазымдарын біріктіреді. Бірінші лауазымға басымдық беру "капитанның көмекшісі" болуы керек.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кеме тізілімінде мемлекеттік тіркеуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарын дипломдау және аттестаттау қағидаларына" сәйкес ішкі су жолдарында жүзу өтілі		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3115-3-002 - Механик (кеме) 3115-3-012 - Ішкі суда жүзу кемесінің механигі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ішкі жүзу кемелерінің Кемелік энергетикалық қондырғыларын, кеме жүйелерін, тетіктері мен техникалық құралдарын техникалық пайдалану, бекітілген учаскеде кеме қатынасы жағдайын ұстауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Машина вахтасын алып жүру 2. Бас қозғалтқыштар мен бас кеме жүйелері бөлігінде кеме техникасын техникалық пайдалану, ұстау және олардың жұмысына қатысу 3. Кеме электр жабдықтарын пайдалану 4. Кеме операцияларын басқару 5. Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	
Еңбек функциясы 1: Машина вахтасын алып жүру	Дағды 1: Вахтаны өткізу кезінде қағидалар мен міндеттерді орындау	Машықтар:	
		1. СЭҚ және кеме менің техникалық құралдарын өз бетінше басқару. 2. Маневр жасау кезінде қолдануға болатын барлық механизмдер мен жабдықтардың тағайындалған дайындығын және рульдік жетекті және басқа электр тұтынушыларды қуаттандыру үшін жеткілікті электр резервін қамтамасыз етіңіз. 3. Қызмет көрсетілетін үй-жайларда механизмдерді ауыстырып қосуды, іске қосуды және тоқтатуды орындау. 4. Меңгерушілік бойынша кеме техникалық құралдарының ақаулары мен істен шығуларын анықтау және жою.	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Машиналық вахтаны алып жүрудің негізгі қағидаттары. 2. Вахтаны қабылдау, беру және тапсыру кезінде орындалатын вахтаны қабылдау кезіндегі міндеттер. 3. Кеменің энергетикалық қондырғысы аспаптарының алынатын көрсеткіштерінің мәндерін біле отырып, машиналық және басқа да журналдарды жүргізу тәртібі. 4. Вахтаны кіріс механикке беру тәртібі. 5. Вахта бойынша өкімдер және аға механиктің нұсқаулары. 6. Ескерту және авариялық дабыл берудің кеме жүйелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Қауіпсіз және авариялық рәсімдерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемемен, кеменің энергетикалық қондырғысымен, техникалық құралдармен немесе жүйелермен авариялық жағдайдың туындау белгілері пайда болған кезде жедел іс-қимылдарды орындау. 2. Кеме механизмдері мен жүйелерін басқару. 3. Кеменің жылдамдығының төмендеуіне, басқарудың жоғалуына, рульдік құрылғының істен шығуына тікелей қауіп төндіруге, негізгі қозғалтқыш қондырғысының тоқтап қалуына немесе осындай қауіпсіздік қатерлеріне әкеп соғуы мүмкін өрт жағдайлары және машина үй-жайларындағы кез келген сөзсіз әрекеттер туралы баяндамаларды дереу рульдік рубкаға жүзеге асыру. 4. Кестеге сәйкес кеме дабылдары бойынша әрекет ету. 5. Механизмдерді ауыстыру, бастау және тоқтату. 6. Негізгі және қосалқы қозғалтқыштардың, механизмдер мен жүйелердің ақаулары мен ақауларын анықтау және жою. 7. Техникалық қызмет көрсету мен жөндеуден кейін қозғалтқыштарды бұру және сынақтан өткізу кезінде қатысыңыз. 8. Материалдық-техникалық жабдықтаудың бар-жоғын тексеру және тиісті өтінімдерді жасау, оны алуды, сақтауды және есепке алуды қамтамасыз ету. 9. Отын, май қабылдау кезінде мұнай өнімдерінің бортқа түсуінің алдын алу бойынша шаралар қабылдау. 10. Кеменің өміршеңдігі мен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін механизмдер мен жүйелерді басқару. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қауіпсіздік процедуралары және төтенше жағдайлар процедуралары. 2. Қашықтықтан / Автоматты жүйеден жергілікті және қолмен басқаруға көшу процедуралары. 3. Вахтаны алып жүру кезінде сақталуы тиіс қауіпсіздік шаралары және өрт немесе авариялық жағдайлар кезінде жасалуы тиіс шұғыл іс-қимылдар. 4. СЭС, кеме техникалық құралдары мен кеме конструкцияларына техникалық регламенттер мен пайдалану жөніндегі нұсқаулықтардың талаптары
Еңбек функциясы 2: Бас қозғалтқыштар мен бас кеме жүйелері бөлігінде кеме техникасын техникалық пайдалану,	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

ұстау және олардың жұмысына қатысу

Дағды 1:
Меңгерушілік бойынша кеме техникасын техникалық пайдалануды қамтамасыз ету

Машықтар:

1. Келесі техникада зақымдануды болдырмау үшін қажетті ақаулар мен шараларды дайындау, пайдалану, анықтау:
оларға қызмет көрсететін барлық техникалық құралдары бар бас қозғалтқыштар, білік өткізгіштер, дейдвуд құрылғылары, қозғалтқыштар, рульдік құрылғының механикалық бөлігі, Табиғатты қорғау жабдықтары;
кеме балласты, құрғату және өртке қарсы жүйелері, Отын және май танкілері мен цистерналары, Отын және май жүйелері, авариялық жабдықтар және машина үй-жайларын жабдықтау;
машиналық үй-жайлардың жүк көтергіш механизмдері мен құрылғылары;
автоматтандыру құралдары және өз меңгерушісінің бақылау-өлшеу аспаптары
ауыз су мен техникалық суды дайындау құрылғылары мен механизмдері.
2. Кемеішілік байланыстың барлық жүйелерін пайдалану.
3. Кеме техникалық құралдарының ақауларын іздеуді, анықтауды және жоюды жүргізу.
4. Өндірушінің ұсынымдарын және кеменің энергетикалық қондырғысын пайдаланудың қабылданған принциптерін үйлестіре отырып, механикалық жабдықтар мен жүйелерді бақылауды жүзеге асыру.
5. Техникалық қызмет көрсетудің күнтізбелік кестелерін және жөндеу тізімдемелерін жасау, жағалау және кеме мамандары орындайтын кеме техникасына техникалық қызмет көрсету және жөндеу көлемінің толықтығы мен сапасын бақылау.
6. Материалдық-техникалық жабдықтаудың бар-жоғын тексеру және тиісті өтінімдер жасау, оны алуды, сақтауды және есепке алуды қамтамасыз ету.
7. Белгіленген техникалық құжаттаманы жүргізуді жүзеге асыру.

Білімдер:

1. Кеме құрылғылары мен кеме жүйелерінің құрылымы, жұмыс принциптері.
2. Механизмдерді пайдаланудың қауіпсіз және авариялық рәсімдері.
3. Кеменің қуат қондырғысының, жабдықтар мен жүйелердің пайдалану сипаттамалары, ақаулар мен істен шығудың мүмкін себептері.
4. Кемелердегі еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

	<p>Дағды 2: Техникалық қызмет көрсетуді қамтамасыз ету және кеме механизмдері мен жабдықтарын жөндеуге қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механизмдер мен жабдықтарды бөлшектеуді, баптауды және құрастыруды қоса алғанда, техникалық қызмет көрсету және жөндеу. 2. Бөлшектерді жасау және кемеде жөндеу жұмыстарын орындау үшін тиісті мамандандырылған құралдарды, өлшеу құралдарын, қол құралдарын, станоктарды пайдаланыңыз. 3. Кемені пайдаланудан шығармай жөндеуді дайындау мен жүргізудің неғұрлым тиімді әдістерін пайдалану. 4. Басқару жүйелері мен механизмдері бойынша жөндеу жұмыстарына жетекшілік ету. 5. Жабдықтың, оның агрегаттары мен бөлшектерінің қалдық ресурсын анықтау. 6. Нормативтік және пайдалану құжаттамасымен жұмыс істеу. 7. Кеме техникалық құралдарының ақаулары мен істен шығуларын жою тәсілдерін айқындау. 8. Қолданыстағы талаптарға сәйкес тораптар мен бөлшектердің техникалық жай-күйін бағалауды жүргізу. 9. Жабдықтарды, жүйелер мен үй-жайларды зауыттық жөндеуге уақтылы дайындау бойынша қажетті шараларды қабылдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Персоналға осындай тетіктермен және жабдықтармен жұмыс істеуге рұқсат берілгенге дейін кеме механизмдері мен жабдықтарын қауіпсіз оқшаулауды қоса алғанда, жөндеу және техникалық қызмет көрсету үшін қауіпсіздік шаралары. 2. Кемелерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу технологиялары. 3. Тоңазытқыш қондырғылар мен кондиционерлеу жүйелеріне қызмет көрсету, пайдалану талаптары. 4. Жабдықтың техникалық жай-күйін бағалау нормалары мен критерийлері. 5. Жабдықты бөлшектеу мен монтаждаудың технологиялық регламенттері. 6. Жөндеу жұмыстарын қауіпсіз жүргізу жөніндегі ережелер, нормалар мен нұсқаулықтар. 7. Жабдықтар мен жүйелердің мақсаты, құрылысы және орналасуы. 8. Өндіріс және жөндеу үшін қолданылатын процестердің сипаттамалары мен шектеулері. 9. Кеме техникалық құралдарымен жұмыс жүргізу кезінде еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау қағидалары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Кеме электр жабдықтарын пайдалану</p>	<p>Дағды 1: Кеме электр жабдықтарын пайдалануды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқару жүйелерінің Кемелік электр жабдықтарын, автоматика құралдарын, электрондық және электр жабдықтарын пайдалану. 2. Электр энергетикалық жүйелердің элементтерін, кеменің автоматтандырылған жүйелерін, Кеменің электр жетектерін және оларды басқару жүйелерін пайдалану. 3. Электр түрлендіргіштерін, генераторларды және олардың басқару жүйелерін пайдалану

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Электр жабдығының жұмыс принципі: генераторлық және тарату жүйелері, генераторларды дайындау және іске қосу, олардың параллель қосылуы және бірінен екіншісіне ауысуы, электр қозғалтқыштары және оларды іске қосу тәсілдері, жоғары вольтты қондырғылар, тізбекті бақылау тізбектері және олармен байланысты жүйелік құрылғылар. 2. Кеме электр жабдықтарын пайдалану жөніндегі міндеттер. 3. Электротехника, электронды және электр жабдықтары, автоматты басқару жүйелері және қауіпсіздік құрылғылары. 4. Автоматты бақылау аппаратурасы және сақтандыру құрылғылары, генераторлар және тарату жүйелері. 5. Гидравликалық және пневматикалық басқару жабдықтарының сипаттамалары. 6. Электр машиналарының, трансформаторлардың, күшейткіштердің, ажыратқыштардың, электр жетектерінің, тарату жүйелерінің, желілердің, қалқандардың, электр станцияларының, жүктемені бақылау және дабыл беру аппараттарының құрылысы мен жұмыс істеу принципі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Кеме операцияларын басқару	Дағды 1: Кеменің өміршеңдігі үшін күрес	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өрт сөндіру құралдары мен жүйелерін қолданыңыз. 2. Сумен күресу құралдарын қолданыңыз. 3. Ұжымдық және жеке құтқару құралдарын қолданыңыз. 4. Төтенше жағдайларда экипажды және экипажды қорғауды және қауіпсіздікті қамтамасыз ететін шараларды қолдану. 5. Тіршілікке қарсы күрес құралдарының, авариялық генераторлардың, өрт сорғыларының, өртке қарсы жүйелердің, авариялық құрғатудың және рульдік құрылғының авариялық басқару жүйелерінің жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету. 6. Дабыл кестесіне сәйкес әрекет етіңіз. 7. Машина командасының мүшелерін эвакуациялауға қатысу. 8. Өміршеңдік пен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін механизмдер мен жүйелерге қызмет көрсету. 9. Кемені тастап кеткен кезде нұсқауларды орындау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердің суға батпауын және өртке қарсы қорғанысын конструктивті қамтамасыз ету. 2. Дабыл кестесі, дабыл түрлері мен сигналдары. 3. Дыбыстық және жарық дабылы. 4. Кеменің өміршеңдігін қамтамасыз етуді кемелік ұйымдастыру негіздері. 5. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелерінің түрлері. 6. Кеменің суға батпауын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар. 7. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті қамтамасыз ететін құралдар, механизмдер, жабдықтар мен жүйелер. 8. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 9. Авариялық және төтенше жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар, басқа да басшылық материалдар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі міндеттерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме тасымалдайтын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 2. Ағынды және құрамында мұнай бар сулардың қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 3. Қоршаған ортаның мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануын болдырмау. 4. Қоршаған ортаның қоқыспен ластануын болдырмау. 5. Ауа ортасының ластануын болдырмаңыз. 6. Кеме экипажы мүшелерінің қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі іс-қимылдарын ұйымдастыруды қамтамасыз ету. 7. Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу бойынша кеме күштері мен құралдарының тұрақты дайындығын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі шаралар кешені. 2. Мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануға қарсы төтенше шаралардың кеме жоспары. 3. Кеме деңгейінде қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-қимылдар. 4. Қауіпті жүктермен тиеу-түсіру жұмыстарын жүзеге асыру кезіндегі қауіпсіздік шаралары. 5. Мұнай төгілулерімен, мұнай өнімдерімен және зиянды сұйық заттармен күресу әдістері. 6. Атмосфераның ластануын болдырмау әдістері. 7. Кемеден төгінділерді бақылау шаралары. 8. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі нормативтік құқықтық актілер. 9. Кемеден қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 5: Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету</p>	<p>Дағды 1: Кеме жолының бекітілген учаскесінде кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсетуді жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қолданыстағы белгілер мен шамдарды бақылау және оларға қызмет көрсету (бояу, жөндеу, жарық көздерін ауыстыру, зақымданғандарды қалпына келтіру), олардың күндізгі және түнгі уақытта қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз ету. 2. Су жолдары кәсіпорнына және кеме қатынасын реттейтін органдарға анықталған ақаулар туралы кейіннен хабарлай отырып, тас жол, теміржол және жүзу көпірлеріндегі, су үсті және су асты өткелдеріндегі белгілер мен оттардың қалыпты әрекетін бақылауды жүзеге асыру. 3. Трал жұмыстарына қатысу. 4. Навигациялық жағдайдың қалқымалы және жағалау белгілерін уақтылы қою, алу, қызмет көрсету, жөндеу жұмыстарын жүргізу. 5. Жол жұмыстарын орындау кезінде қауіпсіздік техникасын қадағалау

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 3. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 4. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 5. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 6. Трал жұмыстары бойынша технологиялық нұсқаулық. 7. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, навигациялық жағдай белгілерін орналастыру ережелері. 8. Су жолдарының жалпы лотосы, әзірленіп жатқан учаскенің арнайы лотосы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Дағды 1: Кемеде адамдарға көмек көрсету және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 2. Алғашқы көмек көрсету. 3. Авария болған жағдайда кемедегі барлық адамдарды қорғау және күзету үшін қажетті әрекеттерді қабылдау. 4. Өрттен, жарылыстан, соқтығысудан немесе құрлыққа қонғаннан кейін кемеңізді құтқарудың зақымдану салдарын оқшаулау жөніндегі іс-қимылдарды қабылдау. 5. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 6. Кемелерден қоршаған ортаның ластануын болдырмау әдістері мен құралдарын қолдану.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Төтенше жағдайларда іс-әрекетке дайындықты қамтамасыз ету тәсілдері. 2. Көлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің техникалық құралдарын пайдалану қағидалары және оларды пайдалану шектеулері. 3. Алғашқы көмек көрсету тәртібі. 4. Авариялық жағдайлар кезінде кемеңіздің өміршеңдігі үшін күрес жөніндегі шаралар. 5. Өрт сөндіру жүйелері, өрттің түрлері мен химиялық табиғаты, өрт болған жағдайда қолданылатын әрекеттер, оның ішінде отын жүйелеріндегі өрттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Өз бетінше шешім қабылдау қабілеті Жауапкершілікті өз мойнына алу мүмкіндігі. Өзін-өзі тәрбиелеу Өзін-өзі бақылау Өзін-өзі ұйымдастыру Ұйымдастырушылық Коммуникативті Аналитикалық қабілеттер Жеке оқыту және басқа қызметкерлерді оқытуды ұйымдастыру жауапкершілігі</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Кеме механигі-жол шебері
	5	Кеме капитаны-жол шебері
	4	Механиктің екінші көмекшісі-жол шебері
	4	Капитанның бірінші көмекшісі-жол шебері
4	Капитанның екінші көмекшісі-жол шебері	

25. Кәсіптің карточкасы «Кеме капитаны-жол шебері»:

Топтың коды:	2171-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Кеме капитаны-жол шебері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Капитан ішкі суда жүзу кемелерінде кеме жүргізуші және механик лауазымдарын қоса атқаруды жүзеге асырады. Басымдықта бірінші лауазым "кеме жүргізушісі"болуы керек.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кеме тізілімінде мемлекеттік тіркеуге жататын кемелердің командалық құрамының адамдарын дипломдау және аттестаттау қағидаларына"сәйкес ішкі су жолдарында жүзу өтілі.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2171-2-011 - Кеме капитаны		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ішкі жүзу кемелерін басқару және пайдалану деңгейінде кеме жүргізу, бекітілген учаскеде қауіпсіздікті қамтамасыз ету, бекітілген учаскеде кеме қатынасы жағдайын ұстау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Басқару деңгейінде кеме жүргізу 2. Белгіленген техникалық құжаттаманың жүргізілуін бақылау 3. Жүктерді басқару деңгейінде орналастыру, тасымалдау және түсіру 4. Кеме операцияларын басқару және кемедегі экипаждың қауіпсіздігін қамтамасыз ету 5. Бекітілген учаскеде кеме қатынасы жағдайын ұстауды қамтамасыз ету 6. Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке құрамның жұмысын ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Басқару деңгейінде кеме жүргізу			

Дағды 1:
Рейсті ұйымдастыру және
жоспарлау

Машықтар:

1. Кемені дара басшылық негізінде басқаруды жүзеге асыру және тікелей кеме иесіне бағыну.
2. Кеме рейске шыққанға дейін:
  - рейстік тапсырманы алған кезде командалық құраммен алдағы рейстің ерекшеліктерін назарға жеткізу;
  - командалық құрамды навигациялық карталар мен жәрдемақылар бойынша жүзу ауданымен таныстыру;
  - командалық құраммен мүмкін болатын қиындықтарды қарастыру;
  - командалық құрамға әртүрлі жүзу жағдайларында белгілі бір әрекеттердің қажеттілігін түсіндіру;
  - командалық құрамға экипаждың қалған мүшелеріне рейстің негізгі міндеттері мен ерекшеліктерін жеткізу туралы нұсқаулар беру;
  - кемені жүзуге дайындау барысына басшылық жасау;
  - егер олар вахтаға түсер алдында қызметтік функцияларды орындаумен айналысса немесе кеме бойынша жұмысты орындаса, вахташыларға демалыс беруге міндетті.
3. Кеме кетер алдында ауа райы болжамдарымен танысып, белгіленген уақытта кеме радиостанциясының бірінші көмекшісінен, механигі мен бастығынан (радиооператордан) кеменің рейске дайындығы туралы, бортында экипаж мүшелерінің болуы және кемеде бөгде адамдардың болмауы туралы баянаттар қабылдасын.
4. Рейске шықпаңыз:
  - егер кеме құжаттарының жүзуге жарамдылығы мерзімі рейстің белгіленген аяқталу күнінен бұрын аяқталса және оны рейсте ұзарту мүмкін болмаса;
  - егер кеменің жабдықталуы, жай-күйі, оның тиелуі тиісті құжаттардың талаптарын қанағаттандырмаса және жүзу қауіпсіздігін қамтамасыз етпесе;
  - егер кемеде еңбек қауіпсіздігі талаптары қамтамасыз етілмесе.
5. Рейс аяқталғаннан кейін белгіленген тәртіппен кеме иесіне есеп беріңіз.
6. Навигациялық және синоптикалық карталарды қолданыңыз.
7. Кемелерде қызметтің жарғысында белгіленген вахтаны (кемені тікелей басқару) алып жүру.
8. Белгіленген стандарттарға сәйкес іздестіру-құтқару операцияларын ұйымдастыруды және оларға басшылық жасауды жүзеге асыру.
9. Қауіпсіз кеме жүргізуді қамтамасыз ету үшін барлық көздерден алынған навигациялық ақпаратты бағалауды жүзеге асыру.
10. Дабыл кестесіне сәйкес экипаж әрекеттерін ұйымдастыруды және басқаруды қамтамасыз ету.
11. Кемені әртүрлі гидрометеорологиялық және навигациялық жағдайларда басқару, маневр жасау.
12. Кеме күштік қондырғыларының жұмыс принциптері мен техникалық сипаттамаларын меңгеру.
13. Жүріс вахтасының өтуін және кеме жұмыстарының орындалуын бақылауды және басқаруды, еңбек тәртібін сақтауды, жүзу қауіпсіздігін, кеме мен борттағы адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуді жүзеге асыру.

Білімдер:

1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы.
2. ҚР Су кодексі.
3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы".
4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері".
5. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері.
6. Навигациялық құрылғылар мен карталар.
7. Ішкі су жолдарының карталарына арналған шартты белгілер.
8. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі іс-шаралар.
9. Навигациялық жағдайдың құралдары мен түрлері.
10. Навигациялық нұсқаулықтар мен жүзу құралдары.
11. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары.
12. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері.
13. Су жолдарының жалпы лотосы және учаскенің арнайы лотосы.
14. Кеменің, кеменің Күштік және қозғалыс қондырғыларының, қосалқы жабдықтардың, жүйелер мен құрылғылардың, радионавигация және электрмен қамтамасыз ету құралдарының конструктивтік, техникалық және пайдалану деректері.
15. Кемелердің дыбыстық сигналдары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:
Әкімшілік-шаруашылық жұмыстарды ұйымдастыру

Машықтар:

1. Негізгі кестелер: меңгерушілер бойынша кесте, вахталар мен кеме жұмыстарының кестесі, кемедегі күн тәртібі, аспаптар бойынша кесте, дабылдар бойынша кесте бекітілсін.
2. Механикпен бірлесіп, олардың жай-күйі мен күтіп-ұсталуын бақылау мақсатында Кемені, кеме техникасын және жабдықтауды қарап-тексеруді жүргізу.
3. Пайдаланудағы кемені қабылдау кезінде:
  - экипажбен танысу;
  - кеме құжаттарын, мөртабандарды, мөртабандарды, ақшалай сомаларды және ақшалай құжаттарды қабылдау;
  - тапсырушы кемеден капитаннан кеменің конструктивтік ерекшеліктері, оның пайдалану және теңізде жүзу қасиеттері, жүк операцияларының барысы және кеменің алдағы рейске дайындығы (жөндеу барысы туралы), орын алған авариялық жағдайлар мен олардың салдары туралы қажетті деректерді алуға;
  - кеменің өндірістік жоспарымен және оның орындалу барысымен танысу;
  - кемені тапсыратын капитанмен бірге капитанның бірінші көмекшісінің (ауысым капитанының) және механиктің сүйемелдеуімен кемені қарап шығуға, қажетті түсініктемелер мен мәліметтер алуға;
  - кеме дабылдары бойынша экипаж әрекеттерінің пысықталуын тексеру;
  - қажет болған жағдайда кеме иесінен кеме корпусын, қозғалғыштарды, рульдік органды және басқа да борт сыртындағы құрылғыларды тексеруді талап ету.
4. Қамтамасыз ету:
кемеде Қазақстан Республикасының заңдарын және басқа да нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ Қазақстан Республикасы қатысушысы болып

табылатын халықаралық конвенциялар мен келісімдерді сақтау;
кемені, оның жүйелерін, құрылғыларын, жабдықтарын, машиналары мен механизмдерін қауіпсіз пайдалану;
қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шараларды орындау;
құпия ақпаратты сақтау бойынша қажетті шараларды қабылдау;
экипаждың тәрбие жұмысы мен моральдық жағдайының жоғары деңгейі;
өндірістік жоспарды, қозғалыс кестесін (кестесін) және кеме жұмысының берілген көрсеткіштерін орындау;
жүзу қауіпсіздігін қадағалау органдарының және басқа да бақылаушы органдардың нұсқаулары мен талаптарын орындау;
кемені тексеруге және куәландыруға уақтылы ұсыну;
еңбек тәртібін сақтау және жалпы сот және вахта қызметтерін ұйымдастыру;
экипаж мүшелерін бұйрықтармен, өкімдермен, нұсқаулықтармен, сондай-ақ рейске тапсырмалармен және алдағы рейстің ерекшеліктерімен уақтылы таныстыру;
экипаждың техникалық оқуын ұйымдастыру және бақылау, командалық және қатардағы құрамдағы адамдардың біліктілігін арттыру;
еңбек заңнамасына және кемелердегі қызмет Жарғысына сәйкес экипаждың Еңбек және демалыс режимін сақтау;
кемеде озық жұмыс тәжірибесін енгізу және оны жетілдіру;
кеме экипажының ұжымдық тамақтануын ұйымдастыру;
курсанттардың, студенттер мен оқушылардың практикасына жалпы басшылық жасау және кеме жүргізу мамандығы бойынша адамдардың тағылымдамадан өтуіне тікелей басшылық жасау;
кеме кестелерін тексеру және бекіту;
командалық құрамның қызметіне басшылық жасау.

5. Вахтаны өткізу кезінде вахтада бірге жүрген экипаж мүшелерінің еңбек тәртібін сақтауын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі, кеме жүйелерін, жабдықтар мен құрылғыларды қауіпсіз пайдалану жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің (құжаттардың) талаптарын орындауын қамтамасыз ету.

6. Экипаж мүшелерінің медициналық тексерулерден өтуін, оларды кемеде орналастыруын және тәртіпті камбузда, машина бөлімшесінде, тұрғын және қызметтік үй-жайларда қамтамасыз ету.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 6. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 7. Шлюздеу ережелері. 8. Өзінің лауазымдық міндеттері шегінде жұмыс уақытын, кеме құжаттамасын және есептілікті есепке алуды жүргізу қағидалары. 9. Кемелер экипаждарының ең аз құрамына қойылатын талаптар. 10. Кеменің, кеменің Күштік және қозғалыс қондырғыларының, қосалқы жабдықтардың, жүйелер мен құрылғылардың, радионавигация және электрмен қамтамасыз ету құралдарының конструктивтік, техникалық және пайдалану деректері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Белгіленген техникалық құжаттаманың жүргізілуін бақылау	Дағды 1: Белгіленген техникалық құжаттаманың жүргізілуін қамтамасыз ету және жүргізілуін бақылау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жағдай, кеме және машина журналдарын, сондай-ақ іс қағаздарын, есепті және басқа да құжаттамаларды уақтылы және дұрыс жүргізуді қамтамасыз ету. 2. Басқа белгіленген журналдардың уақтылы және дұрыс жүргізілуіне бақылауды қамтамасыз ету, оның ішінде: құрамында мұнай бар суларды тапсыру жөніндегі операциялар журналы, ағынды-Фан суларын тапсыру жөніндегі операциялар журналы, қоқыспен операциялар журналы, ағынды-Фан жүйесін және құрамында мұнай бар суларды пломбалау журналы, ауыз суды қабылдауды тіркеу журналы. 3. Өндірістік сипаттағы нұсқаулықтардың, техникалық әдебиеттердің, жүзу қауіпсіздігі, еңбек қауіпсіздігі, техникалық пайдалану жөніндегі нормативтік құжаттардың, лоцмандық карталардың (схемалардың), навигациялық құралдар мен түзетулердің (өзгерістердің) барлық түрлерінің есепке алынған көшірмелерін кемеде уақтылы алуды және сақтауды қамтамасыз ету. 4. Кеме құжаттарының, мөрлер мен мөртабандардың сақталуын қамтамасыз ету. 5. Техникалық пайдалану қағидаларына дайындаушы зауыттардың нұсқаулықтарына және басқа да нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес бекітілген Кеме техникасын техникалық пайдалануды және күтіп-ұстауды қамтамасыз ету. 6. Өз меңгерушісі бойынша қосалқы бөлшектердің, Мүкәммалдың, материалдардың, отын мен майлау майларының өтінімдер жасалуына, жабдықталуына, қабылдануына, есепке алынуына және сақталуына бақылауды қамтамасыз ету. 7. Өз меңгерушісі бойынша кеменің техникалық құжаттамасын, іс қағаздарын және есептілігін жүргізуді және сақтауды қамтамасыз ету.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 6. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 7. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 8. Техникалық құжаттаманы жүргізу негіздері.
<p>Еңбек функциясы 3: Жүктерді басқару деңгейінде орналастыру, тасымалдау және түсіру</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағды 1: Жүк тасымалдауды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүк операцияларын орындау барысында капитан жүктер мен қалтқылардың дұрыс салынуын және бекітілуін бақылауды қамтамасыз етеді. 2. Кемені жөндеуге, ұзақ тұруға қою кезінде, сондай-ақ сыртқы ауаның төмен температурасында жүк операцияларын жүргізу кезінде кеме техникасын жібітуді болдырмау мақсатында іс-шаралар мен алдын алу шараларын жүргізуді қамтамасыз етеді. 3. Қалтқылармен әрбір қайта тиеу операциясының алдында кеменің жүк көтергіш құрылғыларын көзбен тексеріп олардың дұрыс пайдаланылуын қамтамасыз ету <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеменің, кеменің Күштік және қозғалыс қондырғыларының, қосалқы жабдықтардың, жүйелер мен құрылғылардың, радионавигация және электрмен қамтамасыз ету құралдарының конструктивтік, техникалық және пайдалану деректері. 2. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Кеме операцияларын басқару және кемедегі экипаждың қауіпсіздігін қамтамасыз ету</p>		

<p>Дағды 1: Қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету және кемеңің өміршеңдігі үшін күрес</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемеңің, адамдардың, жүктердің, өндірістік қызметтің және кеме мен кеме техникасын техникалық пайдаланудың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қағидалардың, нұсқаулықтардың, бұйрықтардың, нұсқаулықтардың және басқа да нормативтік құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету. 2. Жүзу қауіпсіздігін қадағалау органдары мен басқа да бақылаушы органдардың нұсқаулары мен талаптарының орындалуын қамтамасыз ету. 3. Кемеңі тексеруге және куәландыруға уақтылы ұсынуды қамтамасыз ету. 4. Еңбек тәртібінің сақталуын және жалпы кеме және вахта қызметтерін ұйымдастыруды қамтамасыз ету. 5. Экипажды кемеңің өміршеңдігі үшін күреске, суда құтқару жөніндегі іс-қимылдарға дайындауды ұйымдастыруды, сондай-ақ осы дайындықты бақылауды қамтамасыз ету. 6. Экипаждың кемеңің өміршеңдігі үшін күрес және адамдарды суда құтқару жөніндегі іс-қимылдарына басшылықты қамтамасыз ету. 7. Су объектісінде экологиялық қауіпсіздік талаптарының сақталуын қамтамасыз ету. 8. Кемеде медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру мен басшылықты жүзеге асыру. 9. Апат сигналдарын әртүрлі тәсілдермен беріңіз. 10. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз 11. Өндірістік қызмет процесінде Еңбекті қорғау ережелерін сақтау. 12. Кемедегі өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау. 13. Кемемен, мұнаймен және мұнай өнімдерімен, ағынды сулармен және қоқыспен тасымалданатын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемеңің өміршеңдігі үшін күрес құралдарын, өрттің алдын алу, анықтау және сөндіру әдістері мен құралдарын қоса алғанда, кемеңің конструкциясын түсіну. 2. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 3. ҚР соттарындағы қызмет жарғысы. 4. "Борттағы адам", "қайық", "жалпы кеме" дабылдары бойынша іс-қимыл тәртібі. 5. Жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету жөніндегі басшылық. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар. 7. Дабыл кестесі, дабыл түрлері мен сигналдары. 8. Кемеңің өміршеңдігін қамтамасыз етуді кемелік ұйымдастыру негіздері. 9. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелерінің түрлері. 10. Кемеңің өміршеңдігі үшін күресті қамтамасыз ететін құралдар, механизмдер, жабдықтар мен жүйелер. 11. Кемеңің өміршеңдігі үшін күресті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 12. Авариялық және төтенше жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар, басқа да басшылық материалдар. 13. Кемелердің дыбыстық сигналдары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

<p>Дағды 2: Кеменің өміршеңдігі үшін күрес</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өрт сөндіру құралдары мен жүйелерін қолданыңыз. 2. Сумен күресу құралдарын қолданыңыз. 3. Ұжымдық және жеке құтқару құралдарын қолданыңыз. 4. Төтенше жағдайларда экипажды және экипажды қорғауды және қауіпсіздікті қамтамасыз ететін шараларды қолдану. 5. Тіршілікке қарсы күрес құралдарының, авариялық генераторлардың, өрт сорғыларының, өртке қарсы жүйелердің, авариялық құрғатудың және рульдік құрылғының авариялық басқару жүйелерінің қауіпсіздігін, сенімділігін және жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету. 6. Кеме дабылдары бойынша кесте әзірлеу. 7. Кеме дабылдары бойынша кестеге сәйкес әрекет ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердің суға батпауын және өртке қарсы қорғанысын конструктивті қамтамасыз ету. 2. Дабыл кестесі, дабыл түрлері мен сигналдары. 3. Кеменің өміршеңдігін қамтамасыз етуді кемелік ұйымдастыру негіздері. 4. Кемедегі өрт сөндіру құралдары мен жүйелерінің түрлері. 5. Кеменің суға батпауын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар. 6. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті қамтамасыз ететін құралдар, механизмдер, жабдықтар мен жүйелер. 7. Кеменің өміршеңдігі үшін күресті ұйымдастыруды реттейтін нормативтік құқықтық актілер. 8. Авариялық және төтенше жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар, басқа да басшылық материалдар.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі міндеттерді орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме тасымалдайтын зиянды заттармен қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 2. Ағынды және құрамында мұнай бар сулардың қоршаған ортаның ластануын болдырмау. 3. Қоршаған ортаның мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануын болдырмау. 4. Қоршаған ортаның қоқыспен ластануын болдырмау. 5. Ауа ортасының ластануын болдырмаңыз. 6. Кеме экипажы мүшелерінің қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі ұйымдастырылуын және іс-қимылын қамтамасыз ету. 7. Қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу бойынша кеме күштері мен құралдарының тұрақты дайындығын қамтамасыз ету.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі шаралар кешені. 2. Мұнаймен және зиянды сұйық заттармен ластануға қарсы төтенше шаралардың кеме жоспары. 3. Кеме деңгейінде қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-қимылдар. 4. Қауіпті жүктермен тиеу-түсіру жұмыстарын жүзеге асыру кезіндегі қауіпсіздік шаралары. 5. Мұнай төгілулерімен, мұнай өнімдерімен және зиянды сұйық заттармен күресу әдістері. 6. Атмосфераның ластануын болдырмау әдістері. 7. Кемеден төгінділерді бақылау шаралары. 8. Қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі нормативтік құқықтық актілер. 9. Кемеден қоршаған ортаның ластануын болдырмау жөніндегі іс-қимыл тәртібі туралы нұсқаулықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 4: Кемедегі экипажға күтім жасау және қауіпсіздікті қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеменің, көлік құралының көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жоспарына қатысу. 2. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 3. Алғашқы көмек көрсету. 4. Авария болған жағдайда кемедегі барлық адамдарды қорғау және күзету үшін қажетті әрекеттерді қабылдау. 5. Өрттен, жарылыстан, соқтығысудан немесе құрлыққа қонғаннан кейін кемені құтқарудың зақымдану салдарын оқшаулау жөніндегі іс-қимылдарды қабылдау. 6. Кемелердің, экипаждың немесе жүктің қауіпсіздігіне қатысты құжаттарға сәйкес міндеттерді орындау. 7. Кемелерден қоршаған ортаның ластануын болдырмау әдістері мен құралдарын қолдану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Төтенше жағдайларда іс-әрекетке дайындықты қамтамасыз ету тәсілдері. 2. Көлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің техникалық құралдарын пайдалану қағидалары және оларды пайдалану шектеулері. 3. Алғашқы көмек көрсету тәртібі 4. Авариялық жағдайлар кезінде кеменің өміршеңдігі үшін күрес жөніндегі шаралар. 5. Өрт сөндіру жүйелері, өрттің түрлері мен химиялық табиғаты, өрт болған жағдайда қолданылатын әрекеттер, оның ішінде отын жүйелеріндегі өрттер.
Еңбек функциясы 5: Бекітілген учаскеде кеме қатынасы жағдайын ұстауды қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 1: Бекітілген учаскеде навигациялық жабдық белгілерін ұстау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жол жұмыстарын жүргізу кезінде жұмыс пен жеке құрамға басшылық жасау (экспозиция, қызмет көрсету, ЗНО-ны алу, тралинг). 2. Қолданыстағы белгілер мен шамдарды бақылау және оларға қызмет көрсету (бояу, жөндеу, жарық көздерін ауыстыру, зақымданғандарды қалпына келтіру), олардың күндізгі және түнгі уақытта қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз ету. 3. Деңгейлік режимді бақылауды жүзеге асыру. 4. Кеменің х өлшеу, тралинг және жағалауды тазарту бойынша жұмыстарға қатысу және бақылау. 5. Белгілердің дұрыс орналасуын тексеру арқылы берілген жол өлшемдерін сақтаңыз. 6. Жол диспетчеріне ЗНО құрамындағы өзгерістер және кеме қатынасы жағдайлары туралы күнделікті ақпаратты беруді жүзеге асыру. 7. Су жолдары кәсіпорнына және кеме қатынасын реттейтін органдарға анықталған ақаулар туралы кейіннен хабарлай отырып, тас жол, теміржол және жүзу көпірлеріндегі, су үсті және су асты өткелдеріндегі белгілер мен оттардың қалыпты әрекетін бақылауды жүзеге асыру. 8. Учаскені пайдалану қызметінің бастығымен және арналық іздестіру партиясымен бірлесіп орындалатын түбін тереңдету, түбін тазалау және трал жұмыстарын бақылауды және қабылдауды жүзеге асыру. 9. Кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету кезінде жұмыс учаскесінде ҚҚҚ дұрыс орналасуын және кеме жүрісінің габариттері туралы ақпараттың дұрыстығын қадағалау қажет. 10. Жол жұмыстарын орындау кезінде анықталған барлық кемшіліктер туралы хабардар ету, оларды жою жөнінде ұсыныстар енгізу. 11. Айналып өту кестесіне сәйкес навигациялық кезеңде жағдай учаскелерін айналып өтуді орындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының белгілерін ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 6. Жарық сигналдық аппаратураны және автоматтарды пайдалану, баптау және орнату ережесі. 7. Трал жұмыстары бойынша технологиялық нұсқаулық. 8. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері. 9. Су жолдарының жалпы лотосы, әзірленіп жатқан учаскенің арнайы лотосы. <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
<p>Еңбек функциясы 6: Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке құрамның жұмысын ұйымдастыру</p>		

	<p>Дағды 1: Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке құрамның жұмысын басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымдастырушы мен командада жұмыс істеу дағдыларын қолданыңыз. 2. Жеке құрамның жұмысын оның біліктілігіне сәйкес және кәсіби мамандануын ескере отырып ұйымдастыру. 3. Жүктеме мен тапсырмаларды басқаруды қолдану, соның ішінде: жоспарлау және үйлестіру; персоналды бөлу; шектеулер, уақыт пен ресурстар; басымдықтарды тағайындау. 4. Қызметкерлерді жұмысты толық көлемде және қажетті сапада орындауға ынталандыру. 5. Шешім қабылдау техникасын қолдану: жағдайды және тәуекелді бағалау; ықтимал әрекеттер жиынтығын анықтау және өндіру; әрекет нәтижелерінің тиімділігін бағалау. 6. Оларды әзірлеу және орындау барысында қойылған міндеттерді орындаудың жоғары деңгейіне қол жеткізуге қол жеткізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР соттарындағы қызмет жарғысы. 2. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері. 3. Ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 4. Іскерлік этикет ережелері. 5. Персоналды басқару және оны дайындау әдістері. 6. Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары. 7. Су көлігі саласындағы Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілері. 8. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Қазақстан Республикасы азаматтығының және тиісті медициналық комиссияның ішкі суда жүзу кемелерінде жұмыс істеуге жарамдылығы туралы қорытындысының болуы Кәсіби қызмет саласындағы жұмысты ұйымдастыруға жоғары жауапкершілік. Кәсіби қызмет саласындағы бедел Тәуелсіздіктің жоғары дәрежесі Көшбасшылық Өзін-өзі тәрбиелеу Өзін-өзі бақылау өзін-өзі ұйымдастыру Коммуникативті Аналитикалық қабілеттер Өзін-өзі басқару</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>4</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p> <p>Жол жұмыстары жөніндегі Инженер</p> <p>Тәлімгер Капитан</p> <p>Кеме механигі-жол шебері</p> <p>Жол жұмыстары жөніндегі Инженер</p> <p>Механиктің бірінші көмекшісі-жол шебері</p> <p>Капитанның бірінші көмекшісі-жол шебері</p>
<p>26. Кәсіптің карточкасы «Учаскені пайдалану қызметінің бастығы»:</p>		
<p>Топтың коды:</p>	<p>1325-1</p>	
<p>Қызмет атауының коды:</p>	<p>-</p>	
<p>Кәсіптің атауы:</p>	<p>Учаскені пайдалану қызметінің бастығы</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</p>	<p>6</p>	
<p>подуровень квалификации по ОРК:</p>		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Учаскені пайдалану қызметінің бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1325-1-041 - Учаске басшысы (көлікте) 1325-1-036 - Қызмет бастығы (көлікте) 1325-1-020 - Учаске мастері (көлікте) 2144-3-011 - Флот бойынша инженер-механик 2144-3-012 - Кеме бойынша инженер-механик		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жол жұмыстарының өндірісін бақылау және басқару.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген учаскеде жол жұмыстарын жүргізу 2. Бекітілген учаскеде навигациялық жабдық белгілерін ұстауды ұйымдастыру және қамтамасыз ету 3. Бекітілген учаскеде жол жұмыстарын жүргізуге басшылық жасау 4. Персоналды басқару және тапсырмалардың орындалуын бақылау 5. Өндірістік бірліктер мен тұтастай бекітілген учаске жұмысының техникалық-экономикалық көрсеткіштерін талдау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Бекітілген учаскеде жол жұмыстарын жүргізу	Дағды 1: Бекітілген учаскеде жол жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру және қамтамасыз ету	Машықтар:	
		1. Су жолдарын кеме қатынасы жағдайында ұстау бойынша Өндірістік тапсырманың орындалуын қамтамасыз ету. 2. Наряд–тапсырмаларды жеке өзі немесе өзінің көмекшілері арқылы жер снарядтарының, арналық партиялардың және карчекраналардың жұмысына беру, сондай-ақ жұмыстарды қабылдауды жүргізу. 3. Рәсімдерге сәйкес ЗНО жасау және жөндеу бойынша жоспарлар, кестелер әзірлеу. 4. Кеме қатынасы жағдайына қызмет көрсету бойынша ахуалдық кемелер мен бригадалар қозғалысының жоспарларын, кестелерін жасау. 5. Кеме қатынасы жолының учаскелерін тралдау кестесін жасау және өз учаскесінде трал жұмыстарын орындауды қабылдау 6. Іздестіру, түбін тереңдету және түбін тазалау жұмыстарына өтінім беру. 7. Кеме қатынасы жағдайын күтіп ұстау үшін пайдаланылатын материалдарға, мүкәммалға және мүлікке өтінімдер қалыптастыру. 8. Қиын учаскелердің кеме қатынасы жағдайларын түбегейлі жақсарту жобаларын жасауға қатысу 9. Тікелей бағыныстағы жұмыскерлерге немесе жұмыс жүргізген жұмыскерлерге тікелей учаске бастығының басшылығымен еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғаудың бастапқы жоспарлы және нысаналы нұсқамаларын жүргізу	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары 6. Кемелерді кеме қатынасы шлюздері арқылы өткізу ережесі. 7. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 8. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері. 9. Жол жұмыстары кешенін өндіру технологиясы. 10. Су жолдарының жалпы лотосы және бекітілген учаскенің арнайы лотосы. 11. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдығы белгілерінің мазмұны мен қолданылуы жөніндегі Нұсқаулық. 12. Өзен көлігіндегі еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Бекітілген учаскеде навигациялық жабдық белгілерін ұстауды ұйымдастыру және қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Бекітілген учаскеде навигациялық жабдықтың белгілерін есепке алуды, жөндеуді және дайындауды ұйымдастыру және қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигациялық жағдай белгілері мен олардың бөліктерін дайындауды, жөндеуді және дайындауды ұйымдастыруды, жүргізуді және бақылауды қамтамасыз ету. 2. ЗНО және олардың бөліктерін есепке алу бойынша жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету. 3. Жылуды жөндеу және өндіру бойынша іс-шараларды жоспарлау және болжау. 4. ЗНО және олардың бөліктерін, оның ішінде мердігерлік шарттар бойынша жөндеу және дайындау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыруды, өткізуді, қабылдауды-тапсыруды және бақылауды қамтамасыз ету. 5. ЗНО мен олардың бөліктерін сақтау мен сақтауды ұйымдастыруды және есепке алуды қамтамасыз ету <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Навигациялық жабдық белгілерінің мазмұны жөніндегі Нұсқаулық. 6. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, ҚТҚ орналастыру ережелері. 7. Ішкі су көлігі кемелеріндегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы талаптар 8. Су жолдарының жалпы лотосы, әзірленіп жатқан учаскенің арнайы лотосы. 9. Жылу мен шамдарға қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Бекітілген учаскеде навигациялық жабдық белгілерін ұстау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>Тиісті көлемде ұйымдастыру және орындалуын бақылауды жүзеге асыру: - құлатылған және бүлінген ҚҚ қалпына келтіру бойынша жұмыстар; өлшеу жұмыстары; трал және түбін тазалау жұмыстары; өзендердегі арналық қайта құруларды бақылау; ЗНО-ның дұрыс орналасуын тексеру.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Навигациялық жабдық белгілерінің мазмұны жөніндегі Нұсқаулық. 6. Пайдалану принциптері, құрылымы, мақсаты, навигациялық жабдықтың белгілерін орналастыру ережелері. 7. Су жолдарының жалпы лотосы, әзірленіп жатқан учаскенің арнайы лотосы.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Бекітілген учаскеде жол жұмыстарын жүргізуге басшылық жасау</p>	<p>Дағды 1: Бекітілген учаскеде жол жұмыстарын жүргізуге басшылықты жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЗНО дайындауды, жөндеуді және өндіруді басқарыңыз. 2. Деңгейлік режимді бақылауды жүзеге асыру. 3. Жол жұмыстарын жүргізуге наряд-тапсырмалар беру. 4. Су жолдарының бекітілген учаскесінде бекітілген схемалар мен кестелерге сәйкес ҚҚҚ-ны қою, Қызмет көрсету және алып тастау жөніндегі жұмыстарға басшылық жасау. 5. Роликтердегі жол жұмыстарының орындалуына басшылық жасау. 6. Жұмыс нәтижелерін қабылдау және жол жұмыстарын қабылдау актілерін жасау. 7. Оның учаскесіне бекітілген жағдай флотының қозғалысына басшылық жасау және орындалатын жұмысқа наряд - тапсырмалар беру. 8. Кеме жолының өзіне бекітілген учаскесінде болған аварияларды, авариялық оқиғаларды тергеп - тексеруге қатысу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 6. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері. 7. Су жолдарының жалпы лотосы және бекітілген учаскенің арнайы лотосы. 8. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының, жобалау-ізвестіру, түбін тереңдету, түзету, трал және түбін тазалау жұмыстарының белгілері мен мазмұны жөніндегі Нұсқаулық. 9. Жол жұмыстары кешенін өндіру технологиясы.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 4:</p>		

Персоналды басқару және тапсырмалардың орындалуын бақылау	Дағды 1: Тапсырмалардың уақтылы және дұрыс орындалуын бақылауды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жол жұмыстары кешенінің орындалу барысын мезгіл-мезгіл тексеріп отырыңыз. 2. Түбін тереңдету, түбін тазалау және трал жұмыстарының орындалуын бақылау. 3. Кеме жолының өзіне бекітілген учаскесінде болған аварияларды, авариялық оқиғаларды тергеп - тексеруге қатысу
		Білімдер: 1. Жол жұмыстары кешенін өндіру технологиясы. 2. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 3. ҚР Су кодексі. 4. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 5. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 6. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке құрамның жұмысын басқару	Машықтар: 1. Жеке құрамның жұмысын оның біліктілігіне сәйкес және кәсіби мамандануы мен тәжірибесін ескере отырып ұйымдастыру. 2. Жүктеме мен тапсырмаларды басқаруды қолдану, соның ішінде: жоспарлау және үйлестіру, персоналды бөлу, шектеулер, уақыт пен ресурстар, басымдықтарды тағайындау. 3. Қызметкерлерді жұмысты толық көлемде және қажетті сапада орындауға ынталандыру. 4. Проблемалық мәселелерді шешу. 5. Ойларды нақты және қысқаша баяндау, мақсаттар мен міндеттерді тұжырымдау.
	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері. 2. Ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 3. Іскерлік этикет ережелері. 4. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 5: Өндірістік бірліктер мен тұтастай бекітілген учаске жұмысының техникалық-экономикалық көрсеткіштерін талдау	Дағды 1: Өндірістік бірліктер мен тұтастай бекітілген учаске жұмысының техникалық-экономикалық көрсеткіштерін талдауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. ЗНО қою және алып тастау туралы акт жасаңыз. 2. ЗНО-ны жоғалту туралы акт жасаңыз. 3. Трал жұмыстары туралы акт жасаңыз. 4. ЗНО туралы акт жасаңыз. 5. Кеме қатынасы жағдайын күтіп ұстау және қызмет көрсету бойынша прогрессивті әдістерді әзірлеу және енгізу. 6. ҚНО-ны ұсыну және мазмұны бойынша тапсырманы орындау үшін есеп жүргізу және есеп беру.

		Білімдер:	
		1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Бекітілген учаскенің мамандануы. 6. Ішкі су жолдарын ұстау және пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 7. Өзен көлігіндегі еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы. 8. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрттен қорғау жөніндегі талаптар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бөлімше деңгейінде шешім қабылдау және жауапкершілік Жауапкершілікті өз мойнына алу мүмкіндігі Өзін-өзі тәрбиелеу Өзін-өзі бақылау Өзін-өзі ұйымдастыру Ұйымдастырушылық Коммуникативті Аналитикалық қабілеттер Кәсіби қызмет саласындағы жұмысты ұйымдастыруға жоғары жауапкершілік Кәсіби қызмет саласындағы бедел Кәсіби қызмет саласындағы бедел Көшбасшылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Жолды пайдалану қызметінің бастығы	
	6	Жол жұмыстары жөніндегі Инженер	
	6	Тәлімгер Капитан	
	5	Кеме капитаны-жол шебері	
	5	Техникалық флот командирі	
27. Кәсіптің карточкасы «Жолды пайдалану қызметінің бастығы»:			
Топтың коды:	1325-1		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Жолды пайдалану қызметінің бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Жолды пайдалану қызметінің бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1325-1-036 - Қызмет бастығы (көлікте) 1325-1-027 - Кешен бастығы (көлікте) 2144-3-011 - Флот бойынша инженер-механик 2144-3-012 - Кеме бойынша инженер-механик		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Кеме қатынасы жағдайында жалпы пайдаланымдағы ішкі су жолдарын қамтамасыз ету үшін жол жұмыстарының кешенін жүргізу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қызметтің өндірістік қызметіне басшылық жасау 2. Персоналды басқару және тапсырмалардың орындалуын бақылау 3. Өндірістік бірліктердің және жалпы қызметтің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін талдау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Қызметтің өндірістік қызметіне басшылық жасау	Дағды 1: Қызмет қызметін жоспарлау және ұйымдастыру	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жолдың кеме қатынасы жағдайының үздіксіз әрекетін қамтамасыз ету. 2. Ішкі су жолының қызмет көрсетілетін учаскелерінде навигацияны ашу немесе жабу мерзімдерін бұқаралық ақпарат құралдарында және хаттарда белгілеу және жариялау. 3. Қызмет қызметкерлеріне лауазымдық нұсқаулықтар әзірлеу. 4. Қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды уақтылы әзірлеу: <ul style="list-style-type: none"> - жыл сайын бекітілетін кіші бағдарламаға сәйкес белгіленген габариттер мен кеме жүрістерінің тазалығы - өндірістік жағалау объектілерін, гидротехникалық айлақ құрылыстарын, ЗНО, Кемелерді күтіп-ұстау, реконструкциялау, салу, жаңарту, жаңғырту, техникалық қайта жарақтандыру, жөндеу және пайдалану - Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкес кемелердің жүзу және тұру қауіпсіздігі. 5. Белгіленген мерзімде өндірістік жоспарлар мен жол жұмыстарын жүргізу жоспарларын уақтылы жасау және ұсыну. 6. ЭҮП қызметі мәселелері бойынша келіссөздер мен іскерлік хат алмасуды ұйымдастыру. 7. Кемелердің орналасуын, олардың жүзу ауданындағы гидрометеорологиялық және өзге де жағдайды бақылау. 8. Кеме құжаттары үшін қажетті журналдар мен бланкілерге өтінімдер қалыптастыру. 9. Кеме қатынасы су жолдарын инспекторлық тексеру, оның құзыреті шегінде кемелердің, айлақтардың, техникалық құрылыстардың және навигацияның қазіргі заманғы техникалық құралдарының жобаларын қарау жөніндегі комиссияның жұмысына қатысу. 10. Қазақстан кеме қатынасы тіркелімімен және көліктік бақылау инспекциясымен кемелер үшін есепке алу құжаттарын, жаңа кемелерді тіркегені үшін ақы төлеу және есептен шығарылғандарды есептен шығару бөлігінде өзара іс-қимыл жасау. 11. Қысқы тұншығып жатқан кемелерді тексеруге және жөндеуге қатысу. 12. Кеме иелерінің өкілдерімен және бағынысты қызметкерлермен ҚТҚ орналастыру схемаларын келісу бойынша кеңестерге қатысу.

Білімдер:

1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы.
2. ҚР Су кодексі.
3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы".
4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері".
5. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері.
6. Механикаландыру құралдарын қоса алғанда, жол жұмыстары кешенін, флотты жөндеу, ЖҚҚ жөндеу және дайындау, базалар мен жағалау объектілерін жөндеу жөніндегі жұмыстарды өндіру технологиясы.
7. Жолды пайдалану қызметінің қызметіне қатысты экологиялық заңнама.
8. Су жолдарының жалпы лотосы және бекітілген учаскенің арнайы лотосы.
9. Ішкі су жолдарының навигациялық жабдықтарының, жобалау-ізвестіру, түбін тереңдету, түзету, трал және түбін тазалау жұмыстарының белгілері мен мазмұны жөніндегі Нұсқаулық.
10. Өзен көлігіндегі еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы.
11. Іскерлік этика ережелері мен нормалары.
12. Сандық технологияларды қолдана отырып ақпарат алу тәсілдері.
13. Ұйымның құрылымдық бөлімшесіндегі өндірістік процестердің технологиясы.
14. Ішкі су жолдарында кеме қатынасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жол жұмыстарын жоспарлау және жүргізу қағидалары.
15. Балық аулауға тыйым салынған уылдырық шашу кезеңінде, сондай-ақ балық аулауға тыйым салынған су айдындарында және (немесе) учаскелерде су көлігі қозғалысының қағидалары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 2:
Персоналды басқару және тапсырмалардың орындалуын бақылау

Дағды 1:
Тапсырмалардың уақтылы және дұрыс орындалуын бақылауды жүзеге асыру

Машықтар:

1. ЭҰП қызметкерлерінің білімін тексеруді, біліктілігін Растауды немесе арттыруды уақтылы ұйымдастыру және жүргізу.
2. Белгіленген талаптарға сәйкес ЭҰП қызметін орындау кезінде түзілетін қалдықтарды кәдеге жарату жөніндегі жұмыстарды жүргізу.
3. ЭҰП қызметін белгіленген көлемде, талап етілетін сапамен, өз құзыреті шегінде белгіленген мерзімде орындау кезінде есепке алу мен есептер беруді жүргізуді ұйымдастыру және бақылау.
4. Жүк көтергіш механизмдер мен құрылғылардың, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстардың техникалық флотын уақтылы техникалық қуәландыру жөніндегі жұмысты бақылау.
5. Орындалған жұмыстар актілерін уақтылы жасау жөніндегі жұмысты бақылау.
6. Жабдықтарды, аспаптар мен құрылғыларды (құрылғыларды) уақтылы сертификаттау, тексеру, тексеру және сынау жөніндегі жұмыстардың орындалуын бақылау осындай рәсімдерге жатады.
7. Жабдықтар мен механикаландыру құралдарының паспорттарын жүргізу жөніндегі жұмысты бақылау.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері. 6. Өндірістік бақылаудың түрлері мен нысандары. 7. Жедел басқару әдістері мен әдістері. 8. Ұйым бөлімшесінің қызметін бақылау жөніндегі нормативтік-техникалық және басшылық құжаттар. 9. Механикаландыру құралдарын қоса алғанда, жол жұмыстары кешенін, флотты жөндеу, ЖҚҚ жөндеу және дайындау, базалар мен жағалау объектілерін жөндеу жөніндегі жұмыстарды өндіру технологиясы.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

<p>Дағды 2: Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру және жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Салауатты және қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау, өндіріс мәдениетін арттыру бойынша жұмыстарға жетекшілік ету. 2. Санитарлық-гигиеналық нормаларға, еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптары мен нормаларына сәйкес еңбекті қорғау, аумақты, өндірістік және қойма үй-жайларын күтіп ұстау бойынша ұйымдастыру-техникалық жұмыс жүргізу. 3. Ғимараттарды, құрылыстарды, жабдықтарды, механизмдер мен жүк көтергіш машиналарды, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды, энергетикалық жабдықтарды, жылыту мен желдетуді пайдалану кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптарының орындалуын бақылау. 4. Қызметкерлердің Еңбектің қауіпсіз әдістері мен әдістері бойынша нұсқамалар өткізу сапасын бақылау. 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша білім беру және тексеру жұмыстарына қатысу. 6. Белгіленген жерлерде темекі шегу режимінің сақталуын бақылау. 7. Айына кемінде екі рет жұмыс орындарында қауіпсіздік талаптарының сақталуын жеке бақылауды жүзеге асыру. 8. Кеме экипаждарына кемені жұмыс күйінде ұстау және оның қауіпсіз жүзуін қамтамасыз ету, кеме және штурман қызметін ұйымдастыру, экипаждарды өміршеңдік үшін күреске және апатқа ұшыраған кемелерді құтқаруға дайындау, кеме құжаттамасын жүргізу және толықтыру жөніндегі жұмыстарда бақылауды жүзеге асыру және практикалық көмек көрсету. 9. Экипаждардың жүзу қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмысын, кемелерде "Ішкі су көлігі туралы" ҚР Заңына сәйкес нормативтік-техникалық құжаттардың болуын бақылау. 10. Авариялық-құтқару жабдықтары мен мүліктерінің болуын және жай-күйін, кеме жүйелері мен Палубалық құрылғылардың техникалық жай-күйі мен күтімін, навигацияның техникалық құралдарының тиімділігін және дұрыс пайдаланылуын тексеру. 11. Капитандарға кеме экипаждарының қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын ұйымдастыруға және қамтамасыз етуге көмек көрсету. 12. Өзіне жүктелген міндеттерді орындау үшін рейстерге шығу.
	<p>Білімдер:</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР Су кодексі. 3. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 4. ҚР" Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері". 5. Қазақстан Республикасының кеме қатынасы жөніндегі заңнамалық және өзге де құқықтық актілері, орындалатын жұмыс мәселелері бойынша әдістемелік және басқа да әдістемелік материалдар, еңбекті ұйымдастыру негіздері. 6. Жол жұмыстары кешенін өндіру технологиясы. 7. Өндірістік бақылаудың түрлері мен нысандары. 8. Жедел басқару әдістері мен әдістері. 9. Ұйым бөлімшесінің қызметін бақылау жөніндегі нормативтік-техникалық және басшылық құжаттар. 10. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрттен қорғау жөніндегі талаптар.

	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 3: Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке құрамның жұмысын басқару</p>	<p>-</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке құрамның жұмысын оның біліктілігіне сәйкес және кәсіби мамандануы мен тәжірибесін ескере отырып ұйымдастыру. 2. Жүктеме мен тапсырмаларды басқаруды қолдану, соның ішінде: жоспарлау және үйлестіру; персоналды бөлу; шектеулер, уақыт пен ресурстар; басымдықтарды тағайындау. 3. Қызметкерлерді жұмысты толық көлемде және қажетті сапада орындауға ынталандыру. 4. Проблемалық мәселелерді шешу. 5. Ойларды нақты және қысқаша баяндау, мақсаттар мен міндеттерді тұжырымдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері. 2. Ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 3. Іскерлік этикет ережелері. 4. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.
<p>Еңбек функциясы 3: Өндірістік бірліктердің және жалпы қызметтің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін талдау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 1: Өндірістік бірліктер жұмысының және жалпы қызметтің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін талдауды жүзеге асыру</p>	<p>-</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жүрістерінің жай-күйін талдау, оларды жақсартуға бағытталған іс-шараларды өткізу бойынша желіге нұсқаулар дайындау. 2. Ақпаратты, техникалық деректерді, жұмыс көрсеткіштері мен нәтижелерін зерделеу және талдау, оларды жалпылау және жүйелеу, заманауи электронды есептеу техникасын қолдана отырып, қажетті есептеулер жүргізу. 3. Ішкі су жолдарының қызмет көрсетілетін учаскесінде кеме қатынасы жағдайларын жақсарту жөнінде ұсыныстар әзірлеу. 4. Қорытындылар, түзету және алдын алу іс-қимылдарын әзірлей отырып, түбін тереңдету және іздестіру жұмыстарының өндірістік жоспарлары мен жоспарларын орындау бойынша ЭҮП қызметін талдау үшін деректерді дайындау. 5. Кемелерді қайта жабдықтау, жабдықтау және жабдықтау бойынша ұсынымдар әзірлеу бойынша жұмыс жүргізу. 6. Капитандармен және басқа кеме жүргізушілермен кеме жүргізудің заманауи әдістерін енгізу, өзен тәжірибесінің жетістіктері мен үздік экипаждардың тәжірибесін зерделеу, қорыту және тарату бойынша жұмысты ұйымдастыру. 7. Филиал кемелерінің кеме жүргізуші құрамының жұмысын инспекциялау және кәсіптік және іскерлік қасиеттерін зерделеу, директорға қызметтік ілгерілету, көтермелеу немесе тәртіптік жаза қолдану жөніндегі ұсыныстармен кеме жүргізушілеріне мінездемелер ұсыну 8. Кеме жүргізушілердің кәсіби білімін арттыру бойынша жұмыс жүргізу

		Білімдер:		
		1. "Ішкі су көлігі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2. Қазақстан Республикасының Су кодексі. 3. Қазақстан Республикасының "кемелердегі қызмет жарғысы". 4. Қазақстан Республикасының "Ішкі су жолдарымен жүзу ережесі". 5. Өзен көлігіндегі еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы. 6. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 7. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрттен қорғау жөніндегі талаптар. 8. Өндірістік-шаруашылық қызметтің негізгі көрсеткіштерін техникалық-экономикалық талдау және бағалау әдістері. 9. Сандық технологияларды қолдана отырып ақпарат алу тәсілдері.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бөлімше деңгейінде шешім қабылдау және жауапкершілік Жауапкершілікті өз мойнына алу мүмкіндігі Өзін-өзі тәрбиелеу Өзін-өзі бақылау Өзін-өзі ұйымдастыру Коммуникативті Аналитикалық қабілеттер Кәсіби қызмет саласындағы жұмысты ұйымдастыруға жоғары жауапкершілік Кәсіби қызмет саласындағы бедел Тәуелсіздіктің жоғары дәрежесі Көшбасшылық			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:				
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:		
	6	Тәлімгер Капитан		
	6	Учаскені пайдалану қызметінің бастығы		
28. Кәсіптің карточкасы «Капитан тәлімгер»:				
Топтың коды:	1325-3			
Қызмет атауының коды:	-			
Кәсіптің атауы:	Капитан тәлімгер			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6			
подуровень квалификации по ОРК:				
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	КС Ұйымның директоры (Бас директор, атқарушы директор, президент, басқарма төрағасы, басқарушы)м			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:	
	-	-	-	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Капитан лауазымында апатсыз жүзу өтілі кемінде 5 жыл. Шектеусіз жарамды дипломға және қосымша дайындық бойынша сертификаттарға ие болыңыз.			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:				
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:				
Қызметтің негізгі мақсаты:	Теңіз кемелерін, ішкі және аралас (өзен-теңіз) жүзу кемелерін басқару және пайдалану деңгейінде кеме жүргізу			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Бекітілген Кемелер тобында кеме және штурман қызметтерінің ұйымдастырылуын бақылау. Көліктік қауіпсіздікті және кемелердің апатсыз жұмысын қамтамасыз етуге бағытталған іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру.</p> <p>2. Авариялық жағдайлар мен төтенше жағдайларды тергеп-тексеруді ұйымдастыру, олардың алдын алу жөніндегі шараларды әзірлеу. Кемелердің өміршеңдігі үшін күресте және су ортасының ластануын болдырмау бойынша экипаждардың іс қимылдарын ұйымдастыруды және қамтамасыз етуді бақылау</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Бекітілген Кемелер тобында кеме және штурман қызметтерінің ұйымдастырылуын бақылау. Көліктік қауіпсіздікті және кемелердің апатсыз жұмысын қамтамасыз етуге бағытталған іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру.	Дағды 1: Кеме операцияларын басқару, кемедегі адамдарға қамқорлық жасау және көлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Машықтар:
		<p>1. PDNV, solas, mpps-72, marpol, LSA және т. б. халықаралық конвенциялар.</p> <p>2. Кемелердің конвенциялық жабдығы бойынша тіркелу ережесі</p> <p>3. Өзен және теңіз тіркелімдерінің ережелері мен нормативтік құжаттары.</p> <p>4. Жүзу қауіпсіздігі, кемелердің техникалық жағдайы, жалпы кеме қызметін ұйымдастыру мәселелері бойынша қаулылар, бұйрықтар, өкімдер, нұсқаулықтар және басқа да басшылық құжаттар.</p> <p>5. Көлік құқығы.</p> <p>6. Экономика, еңбекті ұйымдастыру және басқару.</p> <p>7. Еңбек заңнамасының негіздері.</p> <p>8. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы санитария қағидалары.</p> <p>9. Компания мен кемеңіз қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, оның ішінде есірткіге қарсы және алкогольге қарсы саясаты.</p> <p>10. Қауіпсіздікті басқару жүйесінің құжат айналымы тәртібі</p> <p>11. Субъектілерді ішкі және сыртқы тексеру рәсімдері. Ресурстарды тиімді басқару әдістері және оларды қолдану.</p>
		Білімдер:
		<p>1. Көлік оқиғалары мен авариялар кезінде бекітілген Кемелер тобы экипаж мүшелерінің іс-қимылдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету.</p> <p>2. Көлік оқиғалары мен авариялар кезінде бекітілген Кемелер тобының экипаж мүшелерін оқытуды ұйымдастыру.</p> <p>3. Көлік оқиғалары мен авариялардың салдарын жою</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Авариялық жағдайлар мен төтенше жағдайларды тергеп-тексеруді ұйымдастыру, олардың алдын алу жөніндегі шараларды әзірлеу. Кемелердің өміршеңдігі үшін күресте және су ортасының ластануын болдырмау бойынша экипаждардың іс қимылдарын ұйымдастыруды және қамтамасыз етуді бақылау	Дағды 1: Көлік оқиғалары мен авариялар кезінде кемелер экипажы мүшелерінің іс қимылдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету	Машықтар:
		<p>1. Көлік оқиғалары мен авариялар кезінде бекітілген Кемелер тобы экипаж мүшелерінің іс-қимылдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету.</p> <p>2. Көлік оқиғалары мен авариялар кезінде бекітілген Кемелер тобының экипаж мүшелерін оқытуды ұйымдастыру.</p> <p>3. Көлік оқиғалары мен апаттардың салдарын жою.</p>

		Білімдер:	
		1. Көлік оқиғалары мен авариялар кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 2. Көлік оқиғалары мен авариялар кезінде хабарламаларды қалыптастыруға және беруге қойылатын талаптар. 3. Кемені тастап кеткен кезде экипаж мүшелерінің іс-қимылын ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 4. Іздеу және құтқару кезіндегі іс-қимыл тәртібі. 5. Кеме экипажы мүшелерінің қоршаған ортаның ластануының алдын алу және алдын алу жөніндегі іс-қимылдарын ұйымдастыру және қамтамасыз ету.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қазақстан Республикасы азаматтығының болуы Міндетті алдын ала (жұмысқа түскен кезде) және мерзімді медициналық қарап-тексерулерден (тексерулерден), сондай-ақ кезектен тыс медициналық қарап-тексерулерден (тексерулерден) тәртіппен өту. Кеме экипаждарының мүшелерін дипломдау туралы Ережеде белгіленген Дипломның болуы Жұмыстарды орындаудың қауіпсіз әдістері мен тәсілдеріне оқыту Стратегияны анықтау Көшбасшылық қабілеті Ғылыми және кәсіби қызметтің белгілі бір саласында құзыретті қарым қатынас Еңбекті қорғау бойынша нұсқаулық Жұмыс орнындағы тағылымдама және еңбекті қорғау талаптарының білімін тексеру Процестер мен қызметті басқару Институционалдық құрылымдар деңгейінде шешім қабылдау және жауапкершілік Көшбасшылық қабілеті Автономия Талдау Ғылыми және практикалық салада күрделі инновациялық идеяларды бағалау және іске асыру.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	1325	Мамандандырылған көлік бөлімшелерінің басшылары (басқарушылары)	
29. Кәсіптің карточкасы «Жол жұмыстары жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	8350-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Жол жұмыстары жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Жол жұмыстары жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қолданыстағы нұсқаулықтар мен ережелерге сәйкес жағдай, түбін тазалау, жер қазу және іздестіру жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жол жұмыстары бойынша есептілік жасау 2. Жол жұмыстары бойынша өндірістік тапсырманы орындауды жоспарлауға және ұйымдастыруға қатысу 3. Жұмыс сапасын бақылауға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жол жұмыстары бойынша есептілік жасау	Дағды 1: Жол жұмыстары бойынша барлық қажетті есептілікті жасауды қамтамасыз ету	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Навигация кезінде жұмыстың орындалуын талдау. 2. Лоцмандық карталардың қосымшалары мен сызбаларын, тралдық жұмыстардың актілерін әзірлеу және түзету. 3. Орындалған жұмыстардың дұрыстығын қалыптастыру және тексеру. 4. Түбін тереңдету, түбін тазарту жұмыстары бойынша есептер қалыптастыру. 5. Жұмыстың технологиялық реттілігін сақтауды қамтамасыз ету. 6. Орындалған жұмыстардың уақтылығы мен тиісті сапасын қамтамасыз ету. 7. Endorcad бағдарламасында жұмыс істеу дағдыларына ие болыңыз. 8. Бекітілген жобалар бойынша күрделі ойықтарды әзірлеуді қамтамасыз ету. 9. Өндірістік қызмет бойынша жол қызметінің айлық, тоқсандық, жылдық есептерін жасауға қатысу. 10. Техникалық құралдарды учаскелер арасында орналастыру және қайта бөлу туралы ұсыныстар дайындау. 11. Участке шегінде өзенде әртүрлі объектілердің құрылысын келісу бойынша шешім материалдарын дайындау. 12. Күрделі жұмыстар жобаларын дайындауға қатысу.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. Endorcad Бағдарламалары. 3. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 4. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 5. Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері. 6. Кемелерді кеме қатынасы шлюздері арқылы өткізу ережесі. 7. Техникалық даму перспективалары және ұйым қызметінің ерекшеліктері. 8. Жұмыс принциптері, техникалық сипаттамалары, әзірленетін және пайдаланылатын техникалық құралдардың, материалдардың құрылымдық ерекшеліктері және олардың қасиеттері. 9. Өзеннің жалпы лоциясы. 10. Навигациялық жабдықты ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Жол жұмыстары бойынша өндірістік тапсырманы орындауды жоспарлауға және ұйымдастыруға қатысу		

	<p>Дағды 1: Түбін тереңдету, түбін тазарту, іздестіру жұмыстарын ұйымдастыруға қатысу.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жағдай жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыруға қатысу. 2. Қолданыстағы нұсқаулықтар мен ережелерге сәйкес түбін тазалау, жер қазу және іздестіру жұмыстарын ұйымдастыруға қатысу. 3. Учаске бойынша Кемелерді авариясыз өткізуді қамтамасыз етуге қатысу, қажет болған жағдайда Кемелерді өткізу бойынша практикалық және теориялық көмек көрсету. 4. Жолдың жай-күйі туралы сенімді ақпаратты ұсынуды қамтамасыз ету. 5. Жер снарядтарына, арналық партияларға, карчекраналарға наряд-тапсырмалар беру, оның орындалуын бақылау және жұмыстарды қабылдауды жүргізу. 6. Өз учаскесінің орамдарын зерттеуге қатысу, жұмыс нәтижелерін талдау. 7. Қолданыстағы нұсқаулықтар мен ережелерге сәйкес жағдай, түбін тазалау, жер қазу және іздестіру жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыруға қатысу. 8. Жол жұмыстарын келісуге қатысу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР «Ішкі су көлігі туралы» Заңы. 2. ҚР «Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері». 3. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 4. Жол жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу технологиясы. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік ережелері мен нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Өндірістік тапсырманы орындауға қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістік жоспарлардың, өндірістік және мерзімді операцияларға уақыт нормаларының орындалуын қамтамасыз етуге қатысу. 2. Орындалған жұмыс бойынша күнделікті есепті толтыру: навигациялық жабдықтардың белгілерін, түбін тереңдету (жер қазу) жөніндегі жұмыстарды, түбін тазарту жөніндегі жұмыстарды, жобалау - іздестіру жұмыстарын көрсету және оларға қызмет көрсету. 3. Барлық қажетті есептерді жасаңыз, сонымен қатар техникалық есептерді жасауға қатысыңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 3. Жол жұмыстарын жүргізу және техникалық құралдарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар, нормалар мен қағидалар. 4. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттары. 5. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 6. Жол жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу технологиясы. 7. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік ережелері мен нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 3: Жұмыс сапасын бақылауға қатысу</p>		

	<p>Дағды 1: Орындалатын жұмыстардың сапасын талдауды жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жолдарының жағдайын талдау. 2. Кеменің жүруін жақсартуға бағытталған іс-шараларды өткізу бойынша желіге ақпарат дайындау. 3. Жер снарядтарының жұмысына талдау жүргізу. 4. Іздестіру партияларының жұмысын талдау. 5. Жол жұмыстарының өндірісін жақсарту жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге қатысу. 6. Қауіпсіздік техникасының жай-күйін бақылауға қатысу. 7. Учаскелерде және техникалық құралдарда қоршаған ортаны қорғау туралы ережелер мен ережелердің сақталуын бақылауға қатысу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 2. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 3. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 4. Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері; 5. Кемелерді кеме қатынасы шлюздері арқылы өткізу ережесі. 6. Техникалық даму перспективалары және ұйым қызметінің ерекшеліктері. 7. Жұмыс принциптері, техникалық сипаттамалары, әзірленетін және пайдаланылатын техникалық құралдардың, материалдардың құрылымдық ерекшеліктері және олардың қасиеттері. 8. Өзеннің жалпы лоциясы. 9. Навигациялық жабдықты ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Дәлдік Адалдық Әдептілік Орындаушылық Зейін Кәсіби қызмет саласындағы жұмысты ұйымдастыру және жоспарлау үшін жауапкершілік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жол жұмыстары жөніндегі инженер
	5	Техникалық флот командирі
	5	Кеме капитаны жол шебері
	5	Кеме механигі-жол шебері
30. Кәсіптің карточкасы «Жол жұмыстары жөніндегі инженер»:		
Топтың коды:	8350-2	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Жол жұмыстары жөніндегі инженер	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
подуровень квалификации по ОРК:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС немесе кәсіптердің басқа анықтамалықтарымен Байланыс ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) Жол жұмыстары жөніндегі Инженер Жол жұмыстары жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қолданыстағы нұсқаулықтар мен ережелерге сәйкес жағдай, түбін тазалау, жер қазу және іздестіру жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шартты, жер қазу, түзету, түбін тазалау, трал және іздестіру жұмыстары бойынша Өндірістік тапсырманы орындауды жоспарлау және ұйымдастыру 2. Жұмыс сапасын бақылауға қатысу 3. Жол жұмыстары бойынша барлық қажетті есептілікті жасау 4. Ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеуге қатысу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Шартты, жер қазу, түзету, түбін тазалау, трал және іздестіру жұмыстары бойынша Өндірістік тапсырманы орындауды жоспарлау және ұйымдастыру	Дағды 1: Түбін тереңдету, түбін тазарту, іздестіру жұмыстарының жұмысын ұйымдастыру	Машықтар:	
		1. Жағдай жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыруға қатысу. 2. Қолданыстағы нұсқаулықтар мен ережелерге сәйкес түбін тазалау, жер қазу және іздестіру жұмыстарын ұйымдастыруға қатысу. 3. Участке бойынша Кемелерді апатсыз өткізуді қамтамасыз ету, қажет болған жағдайда Кемелерді өткізу бойынша практикалық және теориялық көмек көрсетеді. 4. Жолдың жай-күйі туралы дұрыс ақпарат беруді қамтамасыз ету. 5. Жер снарядтарына, арналық партияларға, карчекраналарға наряд-тапсырмалар беру, оның орындалуын бақылау және жұмыстарды қабылдауды жүргізу. 6. Өз учаскесінің орамдарын жүйелі түрде зерттеп, жұмыс нәтижелерін талдаңыз. 7. Қолданыстағы нұсқаулықтар мен ережелерге сәйкес жағдай, түбін тазалау, жер қазу және іздестіру жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыруға қатысу. 8. Жол жұмыстарын келісуге қатысу.	
		Білімдер:	
		1. ҚР "Ішкі су көлігі туралы" Заңы. 2. ҚР" кемелердегі қызмет жарғысы". 3. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 4. Жол жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу технологиясы. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік ережелері мен нормалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	<p>Дағды 2: Өндірістік тапсырманың орындалуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өз қызметінің шеңбері бойынша объектілердің есептілігін қамтамасыз ету. 2. Жер снарядтарының жұмысына талдау жүргізу, олардың өндірістік жоспарларды, өндірістік және мерзімді операцияларға уақыт нормаларын орындауын қамтамасыз етеді. 3. Өндірістік жоспарлардың орындалуын қамтамасыз ету. 4. Орындалған жұмыс бойынша күнделікті есепті толтыру: навигациялық жабдықтардың белгілерін қою және оларға қызмет көрсету, түбін тереңдету (жер қазу) бойынша жұмыстар, түбін тазарту жөніндегі жұмыстар, Жобалау - іздестіру жұмыстары. 5. Кеме қатынасы жағдайларын жақсарту жобаларын, жедел жоспарларды, бағдарламалар мен іс-шараларды жасауға қатысу. 6. Барлық қажетті есептерді жасаңыз, сонымен қатар техникалық есептерді жасауға қатысыңыз. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жол жұмыстарын жүргізу және техникалық құралдарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар, нормалар мен қағидалар. 2. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттары. 3. Ішкі су көлігі туралы заң. 4. Кемелердегі қызмет жарғысы. 5. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 6. Жол жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу технологиясы. 7. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік ережелері мен нормалары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Жұмыс сапасын бақылауға қатысу</p>	<p>Дағды 1: Жұмыс сапасын бақылауды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме жүрістерінің жай-күйін талдау, оларды жақсартуға бағытталған іс-шараларды өткізу бойынша желіге нұсқаулар дайындау. 2. Жер снарядтарының жұмысына талдау жүргізу, олардың өндірістік жоспарларды, өндірістік және мерзімді операцияларға уақыт нормаларын орындауын қамтамасыз етеді. 3. Іздестіру партияларының жұмысын талдау және осы жұмыстардың өндірісін жақсарту жөніндегі іс-шараларды өзірлеу, партиялардың жоспарлы материалы бойынша конъектуралық шолулар жасау. 4. Қауіпсіздік техникасының жай-күйін бақылау және анықталған кемшіліктерді, өндірістік санитария қағидаларын бұзушылықтарды жою, еңбекті қорғау және техника жөніндегі жұмыс нұсқаулықтарының сақталуы бойынша шаралар қабылдайды. 5. Учаскелерде және техникалық құралдарда қоршаған ортаны қорғау туралы ережелер мен ережелердің сақталуын бақылау.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердегі қызмет жарғысы. 2. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 3. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 4. Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері. 5. Кемелерді кеме қатынасы шлюздері арқылы өткізу ережесі. 6. Техникалық даму перспективалары және ұйым қызметінің ерекшеліктері. 7. Жұмыс принциптері, техникалық сипаттамалары, әзірленетін және пайдаланылатын техникалық құралдардың, материалдардың құрылымдық ерекшеліктері және олардың қасиеттері. 8. Өзеннің жалпы лоциясы. 9. Навигациялық жабдықты ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 10. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 3: Жол жұмыстары бойынша барлық қажетті есептілікті жасау</p>	<p>Дағды 1: Жол жұмыстары бойынша барлық қажетті есептілікті жасауды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигация кезінде орындалған жұмыстарды талдау. 2. Лоцмандық карталардың қосымшалары мен сызбаларын, тралдық жұмыстардың актілерін әзірлеу және түзету. 3. Орындалған жұмыстардың дұрыстығын қалыптастыру және тексеру. 4. Түбін тереңдету, түбін тазарту жұмыстары бойынша есептер қалыптастыру. 5. Жұмыстың технологиялық реттілігін сақтауды қамтамасыз ету. 6. Жұмыстарды механикаландыру деңгейін арттыру, жаңа техниканы енгізу, еңбекті ұйымдастыруды жетілдіру жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге қатысу. 7. Озық тәжірибені және заманауи технологияларды қолданыңыз. 8. Орындалған жұмыстардың уақтылығы мен тиісті сапасын қамтамасыз ету. 9. Entor Cad бағдарламасында жұмыс істеу дағдыларына ие болыңыз. 10. Бекітілген жобалар бойынша күрделі ойықтарды әзірлеуді қамтамасыз ету. 11. Өндірістік қызмет бойынша жол қызметінің айлық, тоқсандық, жылдық есептерін жасауға қатысу. 12. Такелажға, геодезиялық аспаптарға және іздестіру партияларының құрал-саймандарына, сызу керек-жарақтарына және қағазға өтінімдер жасау. 13. Техникалық құралдарды учаскелер арасында орналастыру және қайта бөлу туралы ұсыныстар дайындау. 14. Участке шегінде өзенде әртүрлі объектілердің құрылысын келісу бойынша шешім материалдарын дайындау. 15. Күрделі жұмыстар жобаларын дайындауға қатысу. 16. Бекітілген жобалар бойынша күрделі ойықтарды әзірлеуді қамтамасыз ету. 17. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарын әзірлеуге қатысу.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кемелердегі қызмет жарғысы. 2. IndorCad.Бағдарламалары. 3. Ішкі суда жүзетін кемелерді техникалық пайдалану қағидалары. 4. Ішкі су жолдары бойынша кеме қатынасын жүзеге асыратын кемелер үшін кеме құжаттарын беру және жүргізу қағидалары. 5. Ішкі су жолдарымен жүзу ережелері. 6. Кемелерді кеме қатынасы шлюздері арқылы өткізу ережесі. 7. Техникалық даму перспективалары және ұйым қызметінің ерекшеліктері. 8. Жұмыс принциптері, техникалық сипаттамалары, әзірленетін және пайдаланылатын техникалық құралдардың, материалдардың құрылымдық ерекшеліктері және олардың қасиеттері. 9. Өзеннің жалпы лоциясы. 10. Навигациялық жабдықты ұстау жөніндегі Нұсқаулық. 11. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеуге қатысу	Дағды 1: Ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу бойынша ұсыныстар беру үшін ішкі нормативтік құжаттардың мониторингін жүзеге асыру	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жүргізілген мониторинг нәтижелерін уақтылы және дұрыс ресімдеу. 2. Жол жұмыстарының ерекшеліктерін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу бойынша ұсыныстар беру. 3. Жол жұмыстарының ерекшелігін регламенттейтін нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу бойынша ұсыныстарды келісу. 4. Анықтамалық материалдарды қолданыңыз.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Адалдық Әдептілік Орындаушылық Дәлдік Зейін Тәртіп Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Кәсіби қызмет саласындағы жұмысты ұйымдастыру және жоспарлау үшін жауапкершілік Міндеттерді орындауға басшылық жасау, кәсіби қызмет саласындағы білімді дамытуға жауапкершілік басқалардың қызметін бағалау</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Учаскені пайдалану қызметінің бастығы
	5	Жол жұмыстары жөніндегі Инженер

31. Мемлекеттік органның атауы:

32. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"KAZOGISTICS" көліктік және логистикалық ұйымдар мен қауымдастықтар одағы " ЗТБ (Қазақстан көлікшілер одағы)

Жоба жетекшісі:

Абсатов Е.С.

E-mail: statsurina@kazlogistics.kz

Телефон нөмірі: +7 (717) 260 04 38

33. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

34. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

35. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

36. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 1, 2019 г.

37. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2022 г.